

СОВЕТ
НАЛАСИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.М.Вахитова, д. 64, с.Наласа,
Арский муниципальный район, 422018

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
НАЛАСА
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
М.Вахитов урамы, 64 йорт, Наласа авылы,
Арча муниципаль районы, 422018

Тел. (84366)50-2-25, факс (84366)50-2-25. E-mail: Nalas.Ars@tatar.ru

НАЛАСА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ КАРАРЫ

«13» сентябрь 2021ел

№32

Наласаавыл жирлеге Советының 2019 елның 13 июнәндәге 84 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Наласа авыл жирлеге" муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Наласа авыл жирлеге Советының 2019 елның 13 июнәндәге 87 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Наласа авыл жирлеге" муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында Наласаавыл жирлеге башлығы мәгълүматын тыңлаганнан һәм фикер алышканнан соң, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Наласа авыл жирлеге" муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе бәяләмәсен һәм 2021 елның 06 сентябрәндә үткәрелгән гавами тыңлаулар нәтижәләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Наласаавыл жирлеге Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1. Наласа авыл жирлеге Советының 2019 елның 13 июнәндәге 84 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы "Наласа авыл жирлеге" муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүгә һәм аны кушымта нигезендә яңа редакциядә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>), Арча муниципаль районының рәсми сайтында "Жирлекләр" бүлегендә бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә дип билгеләргә.

4. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуну үз өстемә алам.

Наласаавыл жирлеге башлығы

И.Р.Шакирова

**АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«НАЛАСААВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ
ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Наласа авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба - Кагыйдәләр) - жирле үзидарә органының территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары, аны куллану тәртибе һәм аңа үзгәрешләр кертү тәртибе билгеләнә торган норматив хокукый акты белән раслана торган шәһәр төзелешен зоналаштыру документлары.

Кагыйдәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының түбәндәге норматив хокукый актлары таләпләрен исәпкә алып әзерләнде:

- 2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы;

- Россия Федерациясенең 2001 елның 25 октябрәндәге 136-ФЗ номерлы Жир кодексы;

- 2006 елның 4 декабрәндәге 200-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Урман кодексы;

- Россия Федерациясенең 2006 елның 03 июнәндәге 74-ФЗ номерлы Су кодексы;

- «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

- «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәмин итү турында» РФ Хөкүмәтенең 2006 елның 09 июнәндәге 363 номерлы карары;

- «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрәндәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы.

Кагыйдәләргә әзерләгәндә шулай ук Арча муниципаль районы һәм «Наласаавыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә норматив хокукый актларының, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгеләүче башка документларның нигезләмәләре исәпкә алына.

I өлеш. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛеш КАГЫЙДӨЛӨРЕН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛеш КАГЫЙДӨЛӨРЕНӨ ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Өлеге өлештә кулланыла торган төп төшенчөләр

Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төре - жир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектын файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә дөүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның барлык төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, алар белән бергә башкарыла торган рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә.

Шәһәр төзелеш зонасы - территорияль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеш регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру.

Шәһәр төзелеш регламенты - жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның тиешле территорияль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган төрләре, шулай ук жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм капиталъ төзелеш объектларын алардан тәү һәм аннан соңгы эксплуатацияләү процессында кулланыла торган бөтен нәрсә, жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь зурлыгы һәм жир кишәрлекләренең һәм капиталъ төзелеш объектларының рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гәмәлгә ашыру каралган территорияләргә карата кулланыла торган территорияләргә карата кулланыла торган чикләүләр, территориянең тиешле коммуналь, транспорт инфраструктурасы объектары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектар өчен территорияль уңайлыкның максималь күрсәткечләре.

Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектың эзерләү комиссиясе - Кагыйдәләрне эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр кертү, гавами тыңлаулар уздыруны эзерләү һәм Кагыйдәләрне эзерләү комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максатында законнар, муниципаль хокукий актлар нигезендә төзелә торган даими эшләүче коллегияль орган.

Кызыл сызыklar - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр.

Линия объектары - электр тапшыру линияләре, элементә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар.

Төзелешнең максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган жир кишәрлегенең суммар майданы, жир кишәрлегенең бөтен майданына (%) мөнәсәбәте.

Бинаның, төзелешнең, корылмаларның жир кишәрлеге чигеннән минималь чигенеше - жир кишәрлегенең чиге белән бина, төзелеш яки корылма арасындагы ераклык.

Капиталъ төзелеш объектары-жир кишәрлегендәге капиталъ корылмалар, төзелмәләр һәм аерым уңайлыklары (түшәү, каплау һәм башкалар) булган биналар, корылмалар.

Капиталь булмаган корылмалар, төзелмәләр - жир белән ныклы элементдә булмаган һәм конструктив характеристикасы булган капитал булмаган корылмалар, төзелмәләрнең (шул исәптән киосклар, навеслар һәм башка шундый корылмалар) төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләнешенә зыян китермичә, алга таба жыю мөмкинлеге бирә торган корылмалар, төзелмәләр.

Капиталь төзелеш объектларыннан һәм жир кишәрлегеннән файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре-әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составында тиешле территорияль зоналарга карата булган объектларны күчерү нәтижәсендә рөхсәт ителгән жир участкаларын һәм капитал төзелеш объектларын куллану төрләре.

Шәхси торак төзелеш объекты - гражданның тарафыннан мондый бинада яшәүгә бәйләп көнүзәш һәм башка ихтияҗларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану бүлмәләреннән тора һәм мөстәкыйль күчмәсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән жир өсте катлары саны егерме метрдан да артмаган аерым торучы бина.

Жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектларының хокук ияләре- жир кишәрлекләре, капитал төзелеш объектлары милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм арендаторлары, аларның вәкаләтле затлары.

Жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрлары - жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме, шул исәптән аларның мәйданы; биналар, корылмалар, корылмалар төзү рөхсәт ителгән урыннарны билгеләү максатларында жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенү; биналар, корылмалар, корылмалар төзү тыела; катларның иң чик саны яки биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның иң чик биеклегенә; шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә тиешле территорияль зоналарга карата билгеләнә торган жир кишәрлегенә чикләрендә төзелешнең максималь проценты.

Гавами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукий актында, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукий актында, жирле үзидарә органының норматив хокукий актында билгеләнгән, аларга карата билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча гына жир кишәрлегеннән файдалану хокукы.

Гавами тыңлаулар- муниципаль берәмлек халкының (жәмәгәтчелекнең) законнарда билгеләнгән очрақларда жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар проектлары турында фикер алышуда катнашу хокукын гәмәлгә ашыру формасы.

Капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларынан тайпылуга рөхсәт - капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гәмәлгә ашыру, шулай ук аларга капитал ремонт ясауны рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан, шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүдән читләштереп, капитал ремонт ясауны гәмәлгә ашыру хокукын бирә торган Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган документ.

Жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт - жир кишәрлекләренә ия булучыларга әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгән жир кишәрлегеннән, капитал төзелеш объектыннан рөхсәт ителгән файдалану төрен сайлап алу хокукын бирә торган тиешле территорияль зона өчен әлеге Кагыйдәләр белән шартлы рәвештә рөхсәт ителгәннән соң Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган документ.

Территория зоналары - жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләп билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зоналар.

Гомуми файдаланудагы территорияләр - чикләnmәгән затлар даирәсе (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар) тоткарлыксыз файдалана торган территорияләр.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре - жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территорияль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган гамәлләр.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең хокукый статусы һәм составы

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы «Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре жирле үзидарә органының норматив хокукый акты статусына ия.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

техник регламентлар (алар үз көченә кәргәнче - билгеләнгән тәртиптә - Федераль законга «Техник җайга салу турында» 2002 елның 27 декабрдәге 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән; шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

«Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең һәм Арча муниципаль районының жирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукый актлары белән.

3. Әлеге кагыйдәләр түбәндәгеләрне үз эченә ала:

Кереш;

I өлеш. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану тәртибе, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе;

II өлеш. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары;

III өлеш. Шәһәр төзелеше регламентлары;

Кушымталар.

4. Әлеге Кагыйдәләр «Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген җайга салучы яисә тикшереп торучы дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазифаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәҗбүри.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклыгы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, составына барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик, шулай ук вазифаи затлар, дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен ачык.

2. «Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итәләр:

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару (халыкка җиткерү) өчен билгеләнгән тәртиптә һәм «Интернет»челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыру өчен әлеге кагыйдәләргә бастырып чыгару (халыкка җиткерү);

«Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу мәсьәләләрендә катнашучы органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мөмкинлегенә тудыру;

Кагыйдәләргә территорияль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру;

физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өземтәләр, шулай ук жирдән файдалану һәм төзелеш шартларын характерлаучы картографик материалларның һәм

аларның фрагментларының кирәкле күчermәләр бирү. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язма гариза буенча бирелә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең үз көченә керүе

1. Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка житкерелгәннән соң) үз көченә керә.

2. Кагыйдәләр зуррак юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килмәгән өлешендә гамәлдә була.

5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

1. Әлеге Кагыйдәләрен бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазифаи затлар Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалану һәм төзелешне җайга салу турында нигезләмәләр

6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Наласаавыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә уставы, Арча муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. «Наласаавыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә (алга таба - жирлек Советы) жирле үзидарәсенә жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен, шул исәптән жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләренә (өстәмәләренә) раслау;

жирлекнең шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә «Наласаавыл жирлеген» муниципаль берәмлегенә (алга таба - жирлек башкарма комитеты) жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру документларын эзерләүне һәм раслауны тәэмин итү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактан тыш);

жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын эзерләүне тәэмин итү;

төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактан тыш);

муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда хәбәрнамәләр (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактан тыш) жиберү;

үзбелдекле төзелгән корылманы сүтү яисә үзбелдекле төзелгән корылманы сүтү яки аны рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектларын төзү, үзгәртеп коруның чик параметрларына, кагыйдәләрдә, территорияне планлаштыру документларында, яки Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы, башка федераль законнарда билгеләнгән капитал төзелеш объектлары параметрларына мәжбүри таләпләргә туры китерү турында, граждан законнарында каралган очрактан тыш, үзбелдекле төзелгән корылманы

сүтүне яисә аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда билгеләнгән таләпләргә туры китерүне гамәлгә ашыру турында карар кабул итү;

жирлек чикләрендә муниципаль ихтыяжлар өчен жирләрне һәм жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу;

жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру.

Әлеге Кагыйдәләр нигезендә жирлек башкарма комитеты вәкаләтләренә шулай ук түбәндәгеләр керә:

жир кишәрлеген яисә капитал төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәтләр бирү;

капитал төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү.

4. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә Арча муниципаль районы (алга таба - муниципаль район Советы) жирле үзидарәсенә вәкаләтле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

муниципаль районның шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

5. Жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендә Арча муниципаль районы (алга таба - муниципаль районның башкарма комитеты) жирле үзидарәсе башкарма органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру документларын раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрақларда);

муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

муниципаль район чикләрендә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу;

үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яисә үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яки аны, граждән законнарында каралган очрақларда, билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү, үз белдеге белән төзелгән корылманы сүтү яисә аны, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрақларда, билгеләнгән таләпләргә туры китерү.

7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Кагыйдәләр проектын әзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, Кагыйдәләрне гамәлгә ашыру максаты белән муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесе карары нигезендә төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге Кагыйдәләр, Комиссия турындагы нигезләмә, жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне оештыру;

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча гражданның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү мәсьәләләре, рөхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләләре, кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча жәмәгать фикер алышулары һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү;

жәмәгать фикер алышуларын һәм гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләр әзерләү, тәкъдимнәр әзерләү һәм аларны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлек башкарма комитеты житәкчесенә жиберү;

Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә кул куелганнан бирле үз көченә керә һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан тиешле гамәлләрне гамәлгә ашыру өчен тәкъдим була.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык була.

8 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең элек барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә карата торышы

1. Жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча әлеге Кагыйдәләрне раслаганчы кабул ителгән норматив хокукий актлары әлеге Кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты түбәндәге очракларда әлеге Кагыйдәләргә туры килми:

аларның рәхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә керми;

аларның үлчәмнәре һәм параметрлары тиешле территория зонасының шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килми.

3. Рәхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары, кеше гомере яки сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраклардан тыш, аларны шәһәр төзелеше регламентына яраклаштыру срогын билгеләмичә файдаланылырга мөмкин.

4. Рәхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларын файдалану дәвам итә һәм кеше тормышы яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч тудыра икән, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануга тыю (запрет) салынырга мөмкин.

5. Капитал төзелеш объектларын, рәхсәт ителгән файдалану төрләрен яисә иң чик параметрларын шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 статья. Территория зоналары

1. Территория зоналары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

бер территория зонасы чикләрендә жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләрен яраштыру мөмкинлекләрен;

«Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлегенә генераль планы белән билгеләнгән функциональ зоналарын һәм аларның планлаштырыла торган үсеш параметрларын;

территориядән һәм жирдән файдалануның булган планировкасын;

төрле категориядәге жирләр чикләренең планлаштырылган үзгәрешләрен;

катнаш жир кишәрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;

мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проектларын.

2. Территория зоналары чикләре түбәндәгечә билгеләнә:

автомобиль юллары, урамнар, юл йөрү юнәлешләре;

кызыл сызыklar;

жир кишәрлекләре чикләре;

табигать объектларының табигый чикләре;

торак пунктларның чикләре;

муниципаль берәмлек чиге;

башка чикләр.

3. Территория зоналары чикләре бер территориаль зонаның һәр жир кишәрлеге таләбе үтәлеп билгеләнә (территориаль зоналар чикләре жир кишәрлекләре чикләрен кисеп узарга тиеш түгел).

4. Төрле территория зоналарында урнашкан берничә жир кишәрлегеннән бер жир кишәрлеге төзү рөхсәт ителми (бер жир кишәрлеге берничә территориаль зона чикләрендә урнаша алмый), моңа чикләре жир законнары нигезендә территория зоналары чикләрен кисеп үтә ала торган жир кишәрлеге керми.

5. Кагыйдәләр белән һәр территория зонасы өчен шөһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

10 статья. Шөһәр төзелеше регламентлары

1. Шөһәр төзелеше регламенты белән жир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капитал төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә файдаланыла торган бөтен нәрсә кебек үк жир кишәрлекләренәң хокукий режимы билгеләнә.

2. Шөһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

территория зонасы чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренәң бер территория зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

муниципаль берәмлекләрне территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Шөһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына бертигез дәрәжәдә кагыла.

4. Шөһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренәң) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары булган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә һәм мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган реставрация, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм җайлашу режимы турында карар кабул ителгән территорияләр чикләрендә;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән;

файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шөһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

6. Шөһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләр өчен билгеләнми:

урман фонды җирләре;

өске сулар белән капланган җирләр;

запас җирләр;

махсус сакланылучы табигать территорияләре җирләре (дәвалау-савыктыру урыннары һәм курортлары җирләреннән тыш);

авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләре;

махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы социаль-икътисади үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре.

7. Шөһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шөһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә җирле үзидарәнәң вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Махсус сакланылучы табигать территорияләре

чикләрендә урнашкан урман фонды жирләреннән яисә жир кишәрлекләреннән (махсус сакланылучы табигый территорияләр составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) файдалану урман хужалыгы регламенты, урман законнары, махсус сакланылучы табигать территориясе турындагы нигезләмә белән, махсус сакланылучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә билгеләнә.

8. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территория зонасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата түбәндәгеләр күрсәтелә:

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә мөмкин булган минималь дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткелләре һәм, шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен файдалана алу мөмкинлегенә максималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткелләре.

11 статья. Шәһәр төзелеше эшчәнлегенә башка мәсьәләләренә карата жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә торышы

1. Территория зоналары чикләре һәм шәһәр төзелеше регламентлары турында әлеге бүлектә күрсәтелгән очрактан тыш, түбәндәгеләр кулланыла:

территориянең кадастр планында жир кишәрлеген яисә жир кишәрлекләрен урнаштыру схемасын эзерләгәндә (әлеге схема нигезендә төзелергә тиешле жир кишәрлекләренә һәркайсына карата әлеге схеманы раслау турындагы карарда шул исәптән жир кишәрлегә төзелә торган территория зонасы күрсәтелә, яисә шәһәр төзелеше регламентының төзелә торган жир кишәрлегенә кагылмаса яисә төзелә торган жир кишәрлегә өчен төзелә торган жир кишәрлегеннән файдалану төре билгеләнмәсә);

территорияне планлаштыру документларын эзерләгәндә (территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориядән файдалануның билгеле бер кагыйдәләренә һәм территориаль зоналарда төзелеш алып баруға карата гамәлгә ашырылырга мөмкин);

жир кишәрлекләренә шәһәр төзелеше планнарын эзерләгәндә (жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планы составында шул исәптән, жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә булган очракта, шәһәр төзелеше регламенты турында мәгълүмат күрсәтелә).

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаганда, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районнарның жирле әһәмияттәге объектларын, шәһәр төзелеше регламентларын гамәлгә ашыру кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләрендә һәм федераль законнарда каралган башка очрактарда төзелешкә рөхсәтләр бирү рөхсәт ителми.

3. аларга шәһәр төзелеше регламентлары гамәлләре кагылмый торган жир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләргә карата Кагыйдәләр нигезендә жир төзелеше эшләре башкаганда жир кишәрлекләре характеристикаларын билгеләү максатыннан рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре билгеләнә.

4. Жирле үзидарә органнары Кагыйдәләренә раслау яки Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул иткән очракта, әгәр мондый үзгәрешләр белән шәһәр төзелеше регламентын билгеләү яисә үзгәртү каралган булса, белешмәләренә Күчәмсез

мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү өчен документларны (аларда булган белешмәләргә) теркәү органына жиберергә тиеш.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жиришәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

12 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жиришәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү күчмәсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жиришәрлеккә яисә капитал төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Тиешле территория зонасы өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шартларында рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү жиришәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан түбәндәгә ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

Хокук иясе, тиешле территория зона турында белешмәләр күчмәсез миләкнең бердәм дәүләт реестрында булмаган очракта, кадастр исәбен алу органына рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турында гариза, хокук билгели торган документлар, шулай ук тиешле жиришәрлек территория зонага кертү турында муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан бирелгән белешмә белән кадастр исәбен алу органына мәрәжәгать итә;

хокук иясе жиришәрлек үзидәрә органнарына мәгълүмат элементәсе тәртибдә жиришәрлеккә яисә капитал төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмәләр жиберү өчен рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү турындагы гариза белән мәрәжәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлы рәхсәт ителгән башка төргә караган рәхсәт ителгән файдалану төрен үзгәртү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексы таләпләре һәм әлегә Кагыйдәләргә 13 статьясы нигезләмәләре нигездә жиришәрлекләреннән яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган жиришәрлеккә урнашкан жиришәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигездә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

5. Тиешле территория зонасы өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән файдалануның мөмкин булган төрләре исемлегендә булмаган жиришәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның барлык башка төрләре әлегә территория зонасы өчен рәхсәт ителмәгән булып тора һәм әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рәхсәт ителергә мөмкин.

13 статья. Жиришәрлеккә яисә капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү тәртибе

1. Жиришәрлеккә яисә капитал төзелеш объектларыннан шартлы рәхсәт ителгән файдалануға рәхсәт бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат (алга таба - шартлы рәхсәт ителгән куллану төренә рәхсәт) шартлы рәхсәт бирү турында гаризаны Комиссиягә жиберә.

2. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексында һәм әлегә бүлекнең 18 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгать фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

3. Куллануның шартлы рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижеләре турында

бәяләмә нигезендә Комиссия, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рәхсәтне файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрөнә яисә мондый рәхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм аларны муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты җитәкчесенә җибәрә.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә муниципаль берәмлек башкарма комитеты җитәкчесе мондый тәкъдимнәр кәргән көннән алып өч көн эчендә файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрөнә рәхсәт бирү яисә мондый рәхсәтне бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм муниципаль берәмлекнең «Интернет» челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

5. Җирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органынан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә җирле үзидарә органынан үз белдекләре белән төзелгән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кәргән көннән алып, мондый корылма урнашкан җир кишәрлегенә карата яки мондый корылманы сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен шартлы рәвештә рәхсәт ителгән рәхсәтнамә бирү рәхсәт ителми, әлеге хәбәрнамәне җирле үзидарә органы тарафыннан карау нәтижәләре буенча дәүләт хакимиятенә башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә җирле үзидарә органына, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән үз белдеге белән төзелгән билгеләр каралмый яисә судның үз белдеге белән корылган корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгъва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керү очрактарыннан тыш.

6. Физик яисә юридик зат шартлы рәхсәт ителгән файдалану төрөнә рәхсәт бирү яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында карарга суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

14 статья. Капиталь төзелеш объектларын төзүгә, реконструкцияләүгә рәхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт бирү тәртибе

1. Үлчәмнәре шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән җир кишәрлекләреннән кечерәк яисә конфигурациясе, инженер-геологик яисә башка характеристикалары төзелеш алып бару өчен уңайсыз булган җир кишәрлекләре ияләре капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләүнең рәхсәт ителгән чик параметрларыннан читкә тайпылуга рәхсәт алу өчен мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

Әгәр тайпылыш рәхсәт ителгән төзелеш объектларының бер яки берничә чик параметрларын бер тапкыр үзгәртү, конкрет территория зонасы өчен шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү максатларында ун проценттан да ким булмаган күләмдә кирәк булса, җир кишәрлекләренә ия булучылар рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт сорап мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар, норматив техник документлар таләпләрен үтәгәндә, аерым җир кишәрлеге өчен рәхсәт ителә.

Катларның иң чик саны, биналарның, корылмаларның чик биелеге һәм федераль яисә региональ әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре чикләрендә капитал төзелеш объектларының архитектура карарларына таләпләр өлешендә рәхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан баш тарту рәхсәт ителми.

3. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт алуда кызыксынган зат Комиссиягә мондый рәхсәт бирү турында гариза җибәрә.

4. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рәхсәт бирү турында карар проекты мондый рәхсәт бирү турында гариза кәргән көннән алып унбиш эш көне эчендә эзерләнгән һәм Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексында һәм әлеге бүлекнең 19 статьясы нигезләмәләрендә, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 40 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, жәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

5. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рәхсәт бирү турында карар проекты буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә нигезендә Комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә рәхсәт бирү турында яисә рәхсәтне бирүдән баш тарту турында карар эзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны муниципаль берәмлек Башкарма комитеты житәкчесенә жиберә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр нигезендә жирик башкарма комитеты житәкчесә мондый тәкъдимнәр кәргән көннән жиде көн эчендә рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуға рәхсәт бирү яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тарту турында карар кабул итә.

7. Рәхсәтсез төзелгән корылма ачыклану турында Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакияте башкарма органынан, вазифаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә жирик үзидарә органынан хәбәр кәргәннән соң, мондый төзелеш урнашкан жирик кишәрлегенә карата төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкциянең рәхсәт ителгән чик параметрларыннан тайпылуға аны сүткәнчә яки билгеләнгән таләпләргә туры китергәнчә рәхсәт бирелми, жирик үзидарә органы тарафыннан әлеге хәбәрнамәне карау нәтижәләре буенча әлеге хәбәрнамә алардан кәргән Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакияте башкарма органына, вазифаи зат, дәүләт учреждениесенә яисә жирик үзидарә органына үз белдегә белән төзелү билгеләре булмау яисә судның үз белдегә белән төзелгән корылманы сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы дөгва таләпләрен канәгатьләндерүдән баш тарту турындагы карары законлы көченә керүе турында хәбәр жиберелү очрактарыннан тыш.

8. Физик яисә юридик зат рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуға рәхсәт бирү яисә мондый рәхсәт бирүдән баш тартуға турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хоуклы.

9. Әгәр мондый тайпылыш аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килмәсә, рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуға рәхсәт бирү рәхсәт ителми.

IV БҮЛЕК. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү турында нигезләмәләр

15 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияләргә тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы (кварталлар, микрорайоннар, башка элементлар) элементларын бүлү, жирик кишәрлекләргә чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территориянең территориядән файдалану һәм территория зоналарын төзү кагыйдәләргә һәм (яисә) муниципаль районнарны территорияль планлаштыру схемалары белән билгеләнгән территорияләргә

планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементына карата гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне планлаштыру документларын эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, техник регламентлар, кагыйдәләр жыелмасы таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 2 өлешендә башкасы каралмаган булса.

4. Территорияне планлаштыру документлары төрләренә түбәндәгеләр керә:

территорияне планлаштыру проекты;

территорияне ызанлау проекты.

5. Территорияне планлаштыру проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

планировка структурасы элементларын аерып чыгару;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгеләү (кызыл линияләр билгеләү юлы белән);

капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү;

территорияне планлаштырып үстерүнең характеристикаларын һәм чиратын билгеләү.

6. Территорияне ызанлау проектын эзерләү түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

төзелә торган һәм үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү;

капиталь төзелешнең яңа объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территорияләр өчен кызыл линияләргә билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару, мондый билгеләмәләр, үзгәртү, гамәлдән чыгару бары тик гомуми файдаланудагы территория чикләрен үзгәртүгә генә китерә дигән шарт белән, шулай ук аңа карата территорияне комплекслы үстерү күздә тотылмый торган территория чикләрендә урнашкан жир кишәрлегә барлыкка килүгә һәм (яки) үзгәртүгә бәйле рәвештә кызыл линияләргә билгеләү, үзгәртү, юкка чыгару өчен.

Территорияне ызанлау проектын эзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урынын билгеләү эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары һәм жир кишәрлекләрен бүлеп бирү нормалары, федераль законнарда һәм Россия Федерациясе субъектлары законнарында, техник регламентларда, кагыйдәләр жыентыгында билгеләнгән барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

7. Территорияне планлаштыруның расланган проектлары һәм ызанлау проектлары нигезендә жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләргә территория зоналарының чикләрен төгәлләштерү һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең һәм реконструкцияләүнең иң чик параметрларында билгеләнгән үзгәрешләр кертергә хокуклы.

8. Территорияне планлаштыру документларына гомуми таләпләр, эчтәлегә, эзерләү һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукий актлар белән билгеләнә.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру турында нигезләмәләр

16 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренә тормыш, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен уңай шартларга үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлек уставы, әлегә Кагыйдәләр, башка норматив хокукый актлар нигезендә уздырыла.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча жәмәгать фикер алышуларына яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан тыш территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары;

жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә рөхсәтләр бирү турындагы карарлар;

рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары.

4. Жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе «Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлеге халкына жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән танышуны, муниципаль берәмлек халкының иҗтимагый фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашуын тәэмин итә торган башка чараларны, кабул ителгән карарларның нигезле булуын да кертәп, жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар нәтижеләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Жәмәгать фикер алышуларын оештыру һәм үткөрүнең тәртибе һәм башка үзенчәлекләре, гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнгән.

17 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру үзенчәлекләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре яисә аларга үзгәрешләр кертү проектлары буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар муниципаль берәмлек башлыгы карары нигезендә Кагыйдәләр проектының эзерләү комиссиясе тарафыннан уздырыла.

2. Кагыйдәләр проекты буенча иҗтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның дәвамлылыгы мондый проект басылып чыккан көннән алып кимендә ике һәм дүрт айдан артмаган вакытны тәшкил итә.

3. Кагыйдәләргә билгеле территория зонасы өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентына үзгәрешләр кертү өлешендә үзгәрешләр эзерләнгән очракта, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү буенча жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар шәһәр төзелеше регламенты билгеләнгән территория зонасы чикләрендә уздырыла. Бу очрактарда жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру срогы бер айдан артык була алмый.

4. Кагыйдәләр аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры китерелгән очракта, шулай ук 20 статьяның

2 өлөшөндөгө г-е пунктларында күрсөтөлгөн ярашмаучанлыктарны бетерү очрактарында, жәмөгөт фикир алышулары яисө гавами тыңлаулар үткөрөлми.

18 статья. Жир кишөрлеген яисө капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлы рөхсөт ителгөн төренө рөхсөт бирү турында карар проекты буенча жәмөгөт фикир алышулары яисө гавами тыңлаулар

1. Жир кишөрлегеннен яисө капитал төзелеш объекттыннан файдалануның шартлы рөхсөт ителгөн төренө рөхсөт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шөһөр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 13 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнө.

2. Куллануның шартлы рөхсөт ителгөн төренө рөхсөт бирү турында карар проекты жәмөгөт фикир алышулары яисө гавами тыңлауларда фикир алышырга тиеш. Жәмөгөт фикир алышулары яисө гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Жир кишөрлеген яисө капитал төзелеш объекттын файдалануның шартлыча рөхсөт ителгөн төре әйләнө-тирө мохиткә тискөре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, гавами тыңлаулар жир кишөрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының мондый тискөре йогынтыны куркыныч астына куйган капитал төзелеш объектлары хокук ияләре катнашында уздырыла.

4. Комиссия түбөндөгө затларга файдалануның шартлы рөхсөт ителгөн төренө рөхсөт бирү турында карар проекты буенча жәмөгөт фикир алышулары яисө гавами тыңлаулар уздыру турында хөбөрләр жибөрө:

әлеге рөхсөт соратып алына торган жир кишөрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишөрлекләренең хокук ияләренө;

жир кишөрлеге белән гомуми чикләре булган жир кишөрлекләрендә урнашкан капитал төзелеш объектларының әлеге рөхсөт соратып алына торган объектларның хокук ияләренө;

әлеге рөхсөт соратып алына торган капитал төзелеш объектның бер өлөше булган биналарның хокук ияләренө.

Күрсөтөлгөн хөбөрләр кызыксынган затның шартлы рөвөштө рөхсөт бирү турында гаризасы алынган көннөн соң жиде эш көненнән дө соңга калмыйча жибөрөлө.

5. Муниципаль берәмлек халкына жәмөгөт фикир алышулары яисө гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмө басылып чыккан көнгә кадәр аларны уздыру турында хөбөр иткән көннөн алып муниципаль берәмлек уставы һәм (яисө) муниципаль берәмлек вәкиллеке органының норматив хокукый актлары белән билгеләнө һәм бер айдан артык була алмый.

6. Куллануның шартлы рөхсөт ителгөн төренө рөхсөт бирү турында карар проекты буенча ижтимагый фикир алышуларны яисө гавами тыңлауларны оештыруга һәм уздыруга бәйле чыгымнар мондый рөхсөтне бирү белән кызыксынучы физик яисө юридик затка йөкләнө.

7. Капитал төзелеш объектның жир участогыннан яисө объекттыннан шартлы рөвөштө рөхсөт ителгөн файдалану төре жирдөн файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренө ижтимагый фикир алышулардан яки юридик зат инициативасы буенча шартлы рөвөштө рөхсөт ителгөн файдалану төренө рөхсөт бирү белән кызыксынучы физик яки юридик зат инициативасы буенча гавами тыңлаулар үткөргәннөн соң үзгөрешләр кертү өчен билгеләнгән шөһөр төзелеше регламентына кертөлгөн очракта, мондый затка шартлы рөвөштө рөхсөт ителгөн куллану төренө рөхсөт бирү турындагы карар жәмөгөт фикир алышулары яисө гавами тыңлаулар үткөрмичө генө кабул ителө.

19 статья. Рөхсөт ителгөн төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнөң иң чик параметрларынан тайпылуга рөхсөт бирү мәсьәләсе буенча жәмөгөт фикир алышулары яисө гавами тыңлаулар

1. Рөхсөт ителгөн төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнөң чик параметрларынан тайпылуга рөхсөт бирү тәртибе Россия

Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы һәм әлеге бүлекнең 14 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнә.

2. Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүгә чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү турындагы карар проекты жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Жәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү Комиссия тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Рәхсәт ителгән төзелеш, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү турындагы карар проекты буенча жәмәгать фикер алышуларын яки гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү белән бәйлә чыгымнарны мондый рәхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

20 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 33 статьяларында каралган тәртиптә һәм нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

2. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләсен карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

а) жирлекнең генераль планының Кагыйдәләргә һәм (яисә) әлеге генераль планга һәм (яисә) территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына туры килмәве;

б) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен, Кагыйдәләрдә кертелгән, аэродром яны территориясендә урнаштырылган күчмәсез милек объектларыннан файдалануны чикләүне бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр керү;

в) территория зоналарының чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керү;

г) Күчмәсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренең урнашу урыны тасвирламасына карый торган территорияләрдән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урыны турында белешмәләренң шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында чагылдырылган туры килмәве;

д) территорияләрдән, федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның күчмәсез мөлкәт объектларыннан мондый зоналар, территорияләр чикләрендә файдалануның чикләүләренә шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләренң туры килмәве;

е) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясен билгеләү, үзгәртү;

ж) территорияне комплекслы үстөрү турында карар кабул итү.

3. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жиберелә:

Кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда, федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан;

Кагыйдәләр региональ әһәмияттәге капитал төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

Кагыйдәләр муниципаль районның жирле әһәмияттәге капиталъ төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очрақларда, муниципаль районның жирле үзидарә органнары тарафыннан;

жирлекнең тиешле территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очрақларда, жирле үзидарә органнары тарафыннан;

физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә йә Кагыйдәләрне куллану нәтижәсендә жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары нәтижәле файдаланылмаса, аларның хокук ияләренә зыян салынса, жир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларының хақы кими, гражданның һәм аларның берләшмәләренә хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гәмәлгә ашырылмаган очрақларда;

Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гәмәлгә ашыруны тәэмин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат тарафыннан (алга таба - Россия Федерациясе тарафыннан билгеләнгән юридик зат);

Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә иң югары башкарма органы, территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы, Россия Федерациясе субъекты төзегән һәм территорияне комплекслы үстерү турында Россия Федерациясе субъекты кабул иткән карар (алга таба - Россия Федерациясе субъекты билгеләнгән юридик зат) яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гәмәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзелгән зат белән гәмәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат тарафыннан.

Аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры китерүне күздә тоткан Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты Комиссия тарафыннан каралмый.

4. Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеш кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлешә нигезендә жирлек территориясендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның жирле әһәмияттәге объектларын (линия объектларыннан тыш) территориаль планлаштыру документларында каралган документларны урнаштыру мөмкинлегә тәэмин ителмәгән очрақта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Татарстан Республикасы башкарма хакимиятенә вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле жирле үзидарә органы «Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлегә башлығына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәэмин итү максатларында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында таләп жиберә.

Бу очрақта «Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлегә башлығы Кагыйдәләргә шундый таләп алынган көннән алып утыз көн эчендә үзгәрешләр кертүне тәэмин итә.

5. Расланган Кагыйдәләр жир кишәрлекләрен һәм (яки) аларда урнашкан капиталъ төзелеш объектларын файдалану чикләүләренә каршы килүче һәм шәһәр яны территориясендә билгеләнгән икътисади һәм башка төр эшчәнлекне гәмәлгә ашыру өлешендә чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан аэродром яны территориясендә кулланылмый.

«Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлегә башлығы, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимият органыннан алынганнан соң, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итәргә тиеш. Әлегә күрсәтмәгә муниципаль берәмлек башлығы суд тәртибендә шикаять бирергә мөмкин.

«Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлегә башлығы Кагыйдәләргә аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә китерү өлешендә үзгәрешләр кертүне алты айдан да артмаган срокта тәэмин итә.

6. Әлегә статьяның 2 өлешендә каралган очрақларда, территорияләрне, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләүгә, федераль әһәмияткә ия тарихи жирлекләр территорияләре, төбәк әһәмиятендәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләрен раслауга вәкаләтле дәүләт хакимияте башкарма органы яисә жирле үзидарә органы «Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлегә башлығына мәдәни мирас

объектлары территорияләре, федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре, төбәк әһәмиятендәге тарихи җирлекләр территорияләре чикләрен аерым шартлар белән файдалану зоналары чикләрен билгеләү, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә җир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүне билгеләү өлешендә үзгәрешләр кертү турында таләп җибәрә.

Әлеге очракта, шулай ук территориядән файдалануның махсус шартлары булган зонаның эшчәнлеген билгеләү, үзгәртү яисә туктату турында, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында яисә әлеге статьяның 2 өлешендәге г -е пунктларында каралган нигезләр ачыклану көненнән «Наласаавыл җирлегә» муниципаль берәмлеге башлыгы Кагыйдәгә үзгәрешләр кертү өчен проект эзерләү турында карар кабул итәргә тиеш.

Мәдәни мирас объектлары территорияләре, федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре, тарихи җирлекләр территорияләре чикләрен билгеләү, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә җир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләүләргә билгеләү өлешендә үзгәрешләр кертү вакыты территорияләргә, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен билгеләүгә, федераль әһәмияттәге тарихи җирлекләр территорияләре чикләрен, төбәк әһәмиятендәге тарихи җирлекләргә чикләрен раслауга, территорияне файдалануның аерым шартлары булган зонаны билгеләү, үзгәртү яки гамәлдән чыгару турында белешмәләргә хокукларын теркәү органынан алынуына, мәдәни мирас объекты территориясә чикләре турында белешмәләр алуга вәкаләтле дәүләт хакимиятенә башкарма органы яисә җирле үзидарә органынан кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы таләпләр кәргән яисә әлеге статьяның 2 өлешендәге г-е пунктларында каралган Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өчен нигезләргә ачыклау көненнән алты айдан артмаска тиеш.

7. Әлеге статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган очрактарда, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендәге г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү өчен җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар уздыру таләп ителми.

8. Комиссия, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү өлешендә аларны аэродром яны территорияләрендә билгеләнгән күчмәсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры китерү өлешендә үзгәрешләр кертү очрактарыннан һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү очрактарыннан тыш, Кагыйдәгә үзгәреш кертү турында тәкъдим кертелгән көннән алып егерме биш көн эчендә бәяләмә эзерли, анда Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы яисә кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, бу тәкъдимне кире кагу турында бәяләмәне муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты җитәкчесенә җибәрә.

9. Комиссия бәяләмәсендәге рекомендацияләргә исәпкә алып, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты җитәкчесе утыз көн эчендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында яисә, кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимне кире кагу хакында карар кабул итә һәм мөрәҗәгать итүчеләргә әлеге карарның күчмәсен җибәрә.

10. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турындагы карар күрсәтелгән проектны эзерләү эшләрен уздыру тәртибен һәм срокларын, проектны эшләүне оештыруга кагылышлы башка нигезләмәләргә үз эченә алырга тиеш.

11. Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү турында карар кабул итү датасыннан ун көн эчендә мондый карарны кабул итү турындагы хәбәрне билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгаруны (халыкка җиткерүне) тәэмин итә. Хәбәрдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын эзерләү эшләрен уздыру тәртибе һәм сроклары;

кызыксынган затларның тәкъдимнәрен Комиссиягә җибәрү тәртибе;
эшләргә оештыруның башка мәсьәләләре.

Кагыйдәләргә аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчмәсез милек объектларыннан файдалануны чикләүгә туры килгән очракта, шулай ук әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән г - е пунктларында күрсәтелгән ярашмаучанлыкларны бетерү

буенча Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләү турында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару (халыкка житкерү) таләп ителми.

12. Муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын әзерләгәннән соң Комиссия тәкъдим иткән проектның техник регламентлар таләпләренә, территориаль планлаштыру документларына туры килүен тикшерә.

13. Күрсәтелгән тикшерү нәтижәләре буенча муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житәкчесе Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектының әлеге статьяның 10 өлешендә күрсәтелгән таләпләргә һәм документларга туры килмәве ачыкланган очракта, эшләп бетерү өчен Комиссиягә кире жибәрә.

14. Муниципаль берәмлек башлыгы, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын алганнан соң, проектны алган көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча жәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар уздыру турында карар кабул итә.

15. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча жәмәгать фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, әлеге Кагыйдәләрнең 17 статьясы нигезләмәләре нигезендә башка норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

16. Чикләрендә тулысынча яисә өлешчә аэродром яны территориясе урнашкан муниципаль берәмлек территориясенә карата әзерләнгән Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты, мондый проект буенча ижтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында карар кабул ителгән көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башкарма хакимият органына жибәрелергә тиеш.

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларынан файдалану чикләүләренә каршы килсә, күрсәтелгән проект кәргән көннән соң ун көннән дә соңга калмыйча, муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органына аэродром яны территориясендә билгеләнгән күчәмсез милек объектларынан файдалану кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектын шәһәр яны территориясендә билгеләнгән чикләргә туры китерү турында күрсәтмә жибәрә. Әлеге күрсәтмәгә муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

17. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга һәм «Интернет» челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

18. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын раслаган көннән алып ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

19. Россия Федерациясенең һава кодексы нигезендә, билгеләнгән аэродром яны территориясе муниципаль берәмлек чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан очракта, мондый муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органы территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләргә расланган үзгәрешләр урнаштырылган көннән алып биш көннән дә соңга калмыйча, күрсәтелгән үзгәрешләргә территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру турында электрон рәвештә һәм (яисә) почта аша Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән башкарма хакимиятнең федераль органына территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру турында хәбәр итә.

20. Физик һәм юридик затлар Кагыйдәләргә үзгәрешләргә раслау турындагы карарга суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

VII БҮЛЕК. Жирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен жайга салу турында нигезләмәләр

21 статья. Территория зоналары чикләре турында мәгълүматны Күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү

1. Территория зоналары чикләре турында мәгълүматлар кертү кагыйдәләре Күчөмсөз мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына “Күчөмсөз миләкне дәүләт теркәвенә алу турында” 2015 елның 13 июлендәгә 218-ФЗ номерлы Федераль законның 34 статьясы нигезләмәләре белән билгеләнә (03.08.2018 ел редакциясендә).

2. Чикләре Күчөмсөз мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында булган җир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә муниципаль берәмлекләрнең чикләре урынын билгеләүдә хаталарны исәпкә алып, билгеләнгән территория зоналары өлегә Кагыйдәләр белән билгеләнә.

Бердәм дәүләт күчөмсөз мөлкәт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктлар чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәгә хаталар исәпкә алынмый.

3. Чикләре җир кишәрлекләре, торак пунктлар яисә Бердәм дәүләт күчөмсөз мөлкәт реестрында булган муниципаль берәмлекләр чикләренә урнашу урынын билгеләүдә хаталарны исәпкә алып, билгеләнгән территория зоналар өлегә бүлеккә кушымтада чагылдырылды.

4. Өлегә бүлеккә кушымта материалларына, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү процедурасын гамәлгә ашырмыйча, җир төзелеше эшләрен уздырган саен төзәтмәләр кертеләргә мөмкин.

II ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ

VIII БҮЛЕК. «Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

22 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территория зоналары

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора (1нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территория зоналарының чикләре һәм аларның кодлы тамгалары сурәтләнгән. Территория зоналарының чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 9 статьясы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

3. «Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә тәкъдим ителгән һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән территория зоналары составына түбәндәгеләр керә:

шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зоналары;

шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территория зоналары;

шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территория зоналары.

Шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория зоналары:

Ж1 - шәхси торак төзелеше зонасы;

ОД1 - күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы;

КО - коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зонасы;

И1 - транспорт инфраструктурасы зонасы;

И1Ж - тимер юл транспорты объектлары зонасы;

И2 - инженерлык инфраструктурасы зонасы;

С2 - авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары зонасы;

СХ2 - авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы;

СХ3 - яшелчәчелек зонасы;

Р1 - табигый ландшафтлар зонасы;

СН1 - махсус билгеләнгән зона.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территория зоналары:

юк

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләре булган территория зоналары:

СХ1 - авыл хужалыгы жирләре зонасы;

ЛФ - урман фонды зонасы;

ВО - су объектлары зонасы.

4. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәжбүри тәртиптә чикләрендә мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта территорияне комплекслы үстерүне гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территория зонасы чикләрендә билгеләнә һәм аерым картада күрсәтелә ала. Мондый территорияләргә карата территорияне комплекслы үстерү турында бер яисә берничә шартнамә төзелә.

Территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр чикләре жирле үзидарәнең вәкаләтле органы территорияне комплекслы үстерү турындагы карары һәм территорияне комплекслы үстерү турындагы шартнамә нигезендә эзерләнгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә жирле үзидарәнең вәкаләтле органы һәм ачык аукционда жиңүче арасында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамә төзү хокукына ия булган яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый шартнамә төзү хокукына ия башка затлар арасында төзелгән территорияне планлаштыру документлары нигезендә билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү күздә тотыла торган территорияләр «Наласаавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләр материалларында чагылмый.

23 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасы әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора (2 нче кушымта).

2. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылды, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр сала.

3.Характеристикалары законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән куллану режимнарына туры килми торган территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килми.

4. Күрсәтелгән Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш мәдәни мирас объектларының, ачыкланган мәдәни мирас объектларының, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектларның урнашу урыны; тарихи җирлекләр территорияләре чикләре чагылдырыла.

24 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, тарихи җирлекләр территорияләре чикләре, мәдәни мирас объектларын саклау зоналары чикләре

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыруның күрсәтелгән картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының чикләре күрсәтелә.

«Наласаавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектларын сак зоналарының билгеләнгән чикләре булмау сәбәпле, әлеге карта әзерләнми.

III ӨЛЕШ. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

IX БҮЛЕК. Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәрен һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларын билгеләү өлешендә Шәһәр төзелеш регламентлары жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре

25 статья. Шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган территория зоналары

1. Ж1 - Шәхси торак төзелеш зонасы

1.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минимал һәм (яисә) максимал күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		Жир кишәрлеген ең үлчәме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал тайпылышлар
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеш өчен	минимал - 1000 кв. м; максимал - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биеклеге). Коймаларның максимал биеклеге - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рәхсәт ителә.
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	минимал - 1000 кв. м; максимал - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биеклеге - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биеклеге). Коймаларның максимал биеклеге - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рәхсәт ителә.

2.3	Туктатылган торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м; максималь - 2000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
-----	----------------------------	--	--	------	---

Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре

2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
2.7.1	Гараж билгеләнешен дөге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләp)	билгеләнми			

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м.; максималь - билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансарданы да кертеп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - 15 м; Койманың максималь биекlege - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә. 5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	билгеләнми	билгеләнми	80 %	
13.1	Бакчачылык алып бару	минималь - 1000 кв. м.; максималь - 5000 кв.м.	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

1.2. Башка таләпләр:

Минималь аралар:

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел;

балалар уеннары өчен мәйданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү мәйданчыгынан - 10 м;

автомобиль кую мәйданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыктан-10 метрдан 40 метрга кадәр;

хужалык максатлары өчен мәйданчыктан - 20 м;

калдыклар өчен контейнерлар булган мәйданчыклардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре кишәрлекләре чикләренә, яшелләнделерелгән мәйданчыкларга кадәр - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан ярдәмче корылмалар урнаштыру рөхсәт ителми.

Рөхсәт ителгән социаль, коммуналь-көнкүреш, административ һәм башка билгеләнештәге объектлар торак йортларның түбәндәге ике катларында урнашырга яки аларга килүчеләр өчен торак (ишегалды) территориясеннән аерым территорияләргә, подъездларга һәм автотранспортның вакытлыча тору өчен кунак ачык автостоянкалар ясау өчен мәйданчыкларга ия булган очракта мөмкин.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шөһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

2. ОД1 - Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле төзелеш зонасы

2.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенә үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биекlege	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.2	Социаль хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.3	Көнкүреш хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.5	Мәгариф һәм агарту	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.6	Мәдәни үсеш	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.7	Дини файдалану	билгеләнми	билгеләнми	80 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында

					тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.4	Кибетләр	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.5	Банк һәм иминиятләштерү эшчәнлеге	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.7	Кунакханә хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
5.1	Спорт	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
2.7.1	Гараж билгеләнешендә ге объектлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспортк а хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Шәхси торак төзелеше өчен	минималь - 1000 кв. м; максималь - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертәп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенең башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м.; максималь - билгеләнми	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 4 (мансарданы да кертәп); Төп төзелешнең иң чик биекlege - 15 м; Койманың максималь биекlege - 1 м.	40 %	5 м. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рөхсәт ителә.

2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	минималь - 1000 кв. м; максималь - 5000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.	20 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рәхсәт ителә.
2.3	Туктатылган торак төзелеше	минималь - 1000 кв. м; максималь - 2000 кв.м.	Төп төзелештәге катларның иң чик саны - 3 (мансарданы да кертеп), ярдәмче корылмаларныкы - 1; Төп төзелешнең иң чик биекlege - 10 м; ярдәмче корылмаларныкы - 3,5 м (яссы түбәле), 4,5 м (авыш түбәле, иң зур биекlege). Коймаларның максималь биекlege - 2,0 м.	30 %	урам-юл челтәренә чыгучы жир кишәрлеге яклары өчен - 3 м; жир кишәрлегенә башка яклары өчен - билгеләнми. Барлыкка килгән төзелеш шартларында тайпылышны киметү яки кызыл линия буенча биналарның, корылмаларның урнашуы рәхсәт ителә.
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар))	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.3	Базарлар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.8	Күңел ачулар	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9.1	Юл бие сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.4	Азык-төлек сәнәгате	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрена 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

2.2. Башка таләпләр:

Минималь аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационары кызыл сызыктан төп төзелешкә кадәр булган дөвалау учреждениеләре өчен - 30 м;

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 катлы йортларның озын яклары арасында: 20 м дан да ким түгел;

Стационары һәм башка ижтимагый һәм торак биналары булган дөвалау учреждениесе арасындагы ара - 50 метрдан да ким түгел.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

3. КО - коммуналь хезмәт күрсәтү объектлары зонасы

3.1. Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенә үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләренән минималь тайпылышлар
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рәхсәт ителгән файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләренән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

3.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

4. 1 - Транспорт инфраструктурасы зонасы

4.1. Жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рәхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенә үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләренән минималь тайпылышлар
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
7.3	Су транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
4.9.1	Юл бие сервисы объектлары	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэмин	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

	ИТУ				
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

4.2. Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

5. И1Ж - Тимер юл транспорты объектлары зонасы

5.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Җир кишәрлекләренә иң чик үлчәмә һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		җир кишәрлегенә иң үлчәмә	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	максималь төзү проценты	җир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
7.1	Тимер юл транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
6.9	Складлар	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

5.2. Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

6. И2 - Инженерлык инфраструктурасы зонасы

6.1. Җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; җир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		җир кишәрлегенә иң үлчәмә	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклеге	Төзелешнең максималь проценты	җир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
6.7	Энергетика	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

6.8	Элемтә	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
7.5	Торбаүткөргөч транспорт	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләр					
7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы нигезендә

6.2. Элеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шөһәр төзелешә проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләрәнә туры китереп билгеләнә.

7. С2 - Авыл хужалыгын тәэмин итү объектлары зонасы

7.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнәң иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренәң аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнәң чик параметрлары			
		жир кишәрлегенәң үлчәмә	катларның чикле саны һәм төзелешнәң чикле биеклегә	Төзелешнәң максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләр					
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкөртү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
3.10	Ветеринария хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләр					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр
билгеләнми

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы нигезендә

7.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шөһәр төзелешә проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләрәнә туры китереп билгеләнә.

8. СХ2 - Авыл хужалыгы житештерүе объектлары зонасы

8.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнәң иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренәң аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнәң чик параметрлары			
		жир кишәрлегенәң үлчәмә	катларның чикле саны һәм төзелешнәң чикле биеклегә	Төзелешнәң максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә					
1.7	Терлекчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.12	Умартачылык	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.13	Балыкчылык	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.3	Яшелчәчелек	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләрә					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	билгеләнми	билгеләнми	60 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрә					
3.10	Ветеринария хезмәте	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы нигезендә

8.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шөһәр төзелешә проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләрәнә туры китереп билгеләнә.

9. СХЗ - Яшелчәчелек зонасы

9.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Жир кишәрлекләренең чик үлчәме һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән тәзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенә үлчәме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегә	максималь тәзү проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
13.1	Бакчачылык алып бару	минималь - 1000 кв. м.; максималь - 5000 кв.м.	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
1.16	Басу кишәрлекләрендә шәхси ярдәмчә хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

9.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шөһәр төзелешә проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

10.Р1 - Табигый ландшафтлар зонасы

10.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенә үлчәме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегә	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
9.1	Табигый территорияләре саклау	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.0	Су объектлары	билгеләнми			
11.1	Су объектларыннан	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

	гомуми файдалану				
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләр					
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр					
5.2	Табиғый-танып белү туризмы	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрдәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы нигезендә

10.2. Башка таләпләр:

Капиталь булмаган корылмалар, вакытлыча павильоннар урнаштырганда яшел үсентеләрне юкка чыгару рөхсәт ителми

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

11. СН1 - Махсус билгеләнештәге зона

11.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максимал күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенң үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклеге	Төзелешнең максимал проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минимал тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләр					
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
12.2	Махсус эшчәнлек	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләр					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	билгеләнми	билгеләнми	100 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләр					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрдәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы нигезендә

11.2. Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның, шәһәр төзелеш проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

26 статья. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләре булган территориаль зоналар

1. Д - Файдалы казылмалар чыгару зонасы

1.1. Жир кишәрлеклөрөнөн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлеклөрөнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнәң иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төрөнәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң аталышы *	Жир кишәрлеклөрөнәң чик үлчәмә һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән тәзү һәм реконструкцияләүнәң чик параметрлары			
		жир кишәрлегенәң үлчәмә	катларның чик саны һәм төзелешнәң чик биеклегә	максималь тәзү проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә					
6.1	Жир асты байлыкларыннан файдалану	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләрә					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләрә					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәгә 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлеклөрөннән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә классификаторы нигезендә

27 статья. Шәһәр төзелешә регламентлары билгеләнми торган жирләрә булган территориаль зоналар

1. СХ1 - Авыл хужалыгы жирләрә зонасы

1.1. Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлеклөрөнәң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәрә һәм рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнәң иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төрөнәң коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төрөнәң аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнәң, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнәң чик параметрлары			
		жир кишәрлегенәң үлчәмә	катларның чикле саны һәм төзелешнәң чикле биеклегә	Төзелешнәң максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә					
1.2	Бертеклә һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	билгеләнми			
1.3	Яшелчәчеләк	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
1.5	Бакчачылык	билгеләнми			
1.16	Басу кишәрлекләрендә шәхси ярдәмчә хужалык алып бару	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
1.17	Питомниклар	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмчә төрләрә					
1.8	Терлекчеләк	билгеләнми	билгеләнми	80 %	билгеләнми

7.2	Автомобиль транспорты	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

2. ЛФ - Урман фонды зонасы

2.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенә үлчәме	катларның чикле саны һәм төзелешнең чикле биеклегә	Төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
9.1	Табигий территорияләре саклау	билгеләнми			
10.0	Урманнардан файдалану	билгеләнми			
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

3. ВО - Су объектлары зонасы

3.1. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Жир кишәрлекләренең чик үлчәме һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән тәзү һәм реконструкцияләүнең чик параметрлары			
		жир кишәрлегенә үлчәме	катларның чик саны һәм төзелешнең чик биеклегә	максималь тәзү проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь тайпылышлар
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
11.0	Су объектлары	билгеләнми			
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми	билгеләнми
Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре					
билгеләнми					
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнми					

*РФ Икътисади үсеш министрлығының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә

Х БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

28 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган түбәндәге зоналар эшли:
сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-сак зоналары;

су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары;
эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;
электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;
махсус сакланылучы табигать территорияләре;
приаэродром территорияләре.

2. Сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең һәм объектларның санитар-сак зоналары

2.1. «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә әйләнә-тирә мохиткә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганаклары булып торучы объектлар һәм производстволар тирәсендә санитар-яклау зонасы - аерым кулланылыш режимындагы махсус территория билгеләнә, аның күләме атмосфера һавасына пычрану йогынтысын (химик, биологик, физик) гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класслы куркыныч предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләр, шулай ук халык сәламәтлеге өчен мөмкин булган куркыныч күрсәткече.

2.2. Санитар-сак зонасының күләмнәре һәм чикләре, технологияләр кулланыла торган житештерү күләмен исәпкә алып, санитар-яклау зонасы проекты белән билгеләнә. Эшләнгән проект булмаганда, аның күләме «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.2.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

2.3. Сәнәгать, авыл хужалыгы һәм башка предприятиеләрнең санитар-яклау зоналарында һәм объектларның эшчәнлеген чикләү «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

3. Су саклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе яклау полосалары

3.1. Су саклау зоналары булып диңгез, елгалар, инешләр, каналлар, күлләр, сусаклагычлар яр буена тоташкан һәм күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын, аларның суларын ярлыландыруын булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләр тора.

3.2. Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе яклау полосалары урнаштырыла.

3.3. Су саклау зоналарының һәм яр буе яклау полосаларының күләмнәре Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

3.4. Елгаларның яисә инешләрнең су саклау зонасы киңлеге аларның елгалар яисә инешләр өчен озынлыктагы чишмәдән билгеләнә:

ун километрга кадәр - яр сызыгынан 50 м ;
уннан алып илле километрга кадәр - 100 м;
илле километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 м.

3.5. Яр буе сак полосасының киңлеге су объекты ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кире яки нуль уклон өчен 30 м, өч градуска кадәр текәлек өчен 40 м һәм өч градустан артык текәлек өчен 50 м тәшкил итә.

3.6. Су саклау зоналарында һәм яр буе яклау полосаларында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә билгеләнә.

4. Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларын санитар -сак зоналары

4.1. Су белән тәэмин итү чыганакларының санитар сак зоналарының төрләре һәм күләмнәре «хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнә.

4.2. Су белән тәэмин итү чыганаклары санитар сак зоналарына (ЗСО) ия. Санитар- сак зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) суалгычларның урнашу территориясен, барлык суүткәргеч корылмаларның һәм су асты каналының майданчыкларын үз эченә ала.

Икенче һәм өченче поясларны (чикләүләр поясын) су белән тәэмин итү чыганакларының пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне кертәләр.

4.3. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме сакланган жир асты суларын кулланганда 30 м һәм жир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкил итә.

4.4. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләре исәпләү белән билгеләнә.

5. Магистраль торбаүткәргечләрнең сак зоналары

5.1. Магистраль торбаүткәргечләрнең сак зоналары, аларны куллану режимы Россия Дәүләт шәһәр техник күзәтчелегенең 1992 елның 22 апрелендәге 9 номерлы карары һәм Россия ягулык һәм энергетика министрлыгы тарафыннан расланган магистраль торба үткәргечләрне саклау кагыйдәләре нигезендә билгеләнә.

5.2. Магистраль торбаүткәргечләрнең сак зонасы түбәндәгечә билгеләнә:

сыекландырылган углеводород газларын, тотрыклы булмаган бензин һәм конденсат транспортлаучы торбаүткәргечләр буйлап - торбаүткәргеч күчәрәннән һәр яктан 100 метр ераклыкта узучы шартлы сызыклар белән чикләнгән жир кишәрлеге рәвешендә;

күпжәпле торба үткәргечләр буйлап - иң кырый торбаүткәргечләр күчәрләрәннән югарыда күрсәтелгән ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнгән жир кишәрлеге рәвешендә;

су асты кичүләре буйлап - һәр яктан кырый жепләр күчәрләрәннән 100 м га ераклыктагы параллель яссылыклар арасында төзелгән су өслегәннән төпкә кадәр су киңлеге өлеше рәвешендә;

конденсатны газсызландыру һәм саклау өчен савытлар, продукцияне авария вакытында чыгару өчен жир амбарлары тирәсендә - күрсәтелгән объектларның территорияләре чикләреннән барлык якларга 50 м га ераклыктагы йомык линия белән чикләнгән жир кишәрлеге рәвешендә;

продукцияне транспортка, төп һәм арадаш насос станцияләренә, резервуар паркларга, компрессор һәм газ бүлү станцияләренә, продукцияне үлчәү үзәкләренә, жыю һәм агызу эстакадаларына, газны жир асты саклау станцияләренә, нефть, нефть продуктларын жир асты саклау пунктларына әзерләүнең технологик жайланмалары тирәсендә - күрсәтелгән объектлар территорияләре чикләреннән 100 м арадагы жир кишәрлеге рәвешендә.

6. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары

6.1. Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналары «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар

чикләрәндә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренәң һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

6.2. Электрүткәргечнең һава линияләре буйлап сак зоналары жир һәм һава киңлегә участогы өслеге өлеше (электр тапшыруының һава сызыклары терәкләренәң биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә билгеләнә, бу кырый үткәргечләрдән электр үткәргечләр линиясенәң ике ягында да артта кала торган параллель вертикаль яссылыклар белән түбәндәге арада:

- 1 кВ га кадәр- 2 м;
- 1 дән 20 кВга кадәр - 10 м;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 220 кВ - 25 м;
- 500 кВ - 30 м.

6.3. Электр тапшыруының жир асты кабель линияләре буйлап сак зонасы жир асты байлыклары кишәрлегә өслегенәң бер өлеше (электр үткәргечләренәң кабель сызыкларын салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлектә) белән чикләнәң, кырый кабельләрдән 1 метр ераклыктагы электр тапшыру линиясенәң ике ягында да калыша торган параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнәң өлеше рәвешендә билгеләнә.

6.4. Сак зоналарында эшчәнлекне чикләү Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң «Мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын һәм электр челтәре объектлары саклау зоналарын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары нигезендә билгеләнә.

7. Махсус сакланылучы табигать территорияләре, махсус сакланылучы табигать территорияләренәң сак зоналары

7.1. Махсус сакланылучы табигать территорияләрен һәм территорияләрен махсус сакланылучы табигать территорияләренәң саклау зоналары чикләрендә куллану режимы «Махсус сакланылучы табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 13 ноябрәндәге 33-ФЗ номерлы федераль закон белән билгеләнәң.

7.2. Күрсәтелгән закон таләпләре нигезендә табигать һәйкәлләре урнашкан территорияләрдә хужалык эшчәнлеген чикләү гамәлдә, аерым алганда, аларның сакланышын бозуга китерә торган һәртөрле эшчәнлек тыела.

7.3. Дәүләт табигать заказниклары территорияләрендә дәүләт табигать заказникларын тәзү максатларына каршы килсә яисә табигать комплексларына һәм аларның компонентларына зыян китерсә, теләсә нинди эшчәнлек даими яки вакытлыча тыела яки чикләнә.

8. Аэродром яны территорияләре

8.1. Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң 2010 елның 11 мартындагы 138 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясә һава киңлегеннән файдалану кагыйдәләре нигезендә аэродром территорияләр һәм алардан файдалану режимы билгеләнә.

8.2. Аэродром яны территориянәң чикләре жир яки су өслегенә һава алымнары проекциясенәң тышкы чиге буенча билгеләнә, ә һава алымнары полосаларыннан тыш - аэродромның контроль ноктасыннан 30 км радиуслы әйләнә буенча.

29 статья. Инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының линия объектларының санитар бүленешләре

1. «Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлегә территориясендә инженерлык инфраструктурасының түбәндәге линия объектлары бар:

- магистраль торбаүткәргечләр;
- электр тапшыру линияләре;

элементә линияләре.

2. «Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә тапшырылган транспорт инфраструктурасының линия объектларына түбәндәгеләр керә:
тимер юллар;

3. Инженерлык коммуникацияләренең санитар бүленешләре

3.1. Магистраль торбаүткәргечләр, газ белән тәэмин итү системалары һәм югары киеренкелектәге электр линияләре өчен «Санитар-сак зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә санитария аермалары билгеләнә (санитар аралау полосалары).

3.2. Капиталь төзелеш объектларын проектлаганда һәм төзөгәндә, жир кишәрлекләрен формалаштырганда, санитар бүленешләргә исәпкә алырга кирәк.

3.3. Санитария өзелеше зонасында урнашкан территориядән файдалану режимы санитар-яклау зонасы режимына туры килә һәм «Санитар-сак зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә.

4. Транспорт инфраструктурасы объектларының санитар бүленешләре

4.1. Автомагистральләр, тиммер юл транспорты линияләре, метрополитен, гараж һәм автостоянкалар өчен, шулай ук очып китү һәм һава судноларын утырту зонасында стандарт очу маршрутлары буйлап санитар бүленешләр билгеләнә. Санитар бүленешләргә зурлыгы һәр конкрет очракта атмосфера һавасын һәм физик факторларны (шау-шу, вибрация, электромагнит кырлары һ.б.) пычрату исәпләүләре нигезендә, табигый тикшеренүләр һәм үлчәүләр үткәреләп билгеләнә.

30 статья. Табигый факторлар йогынтысы буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

1. «Наласаавыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә жир һәм су ресурсларыннан, капитал төзелеш объектларыннан, халыкның куркынычсызлыгын нормаль файдалануны тәэмин итү максатларында табигый факторлар йогынтысы буенча чикләүләр зоналары билгеләнә ала.

2. Табигый факторлар - табигый характердагы гадәттән тыш хәл килеп чыгу куркынычы булган территорияләр яки акваторияләргә йогынтысы зоналары.

3. Күрсәтелгән зоналарны билгеләү тәртибе, аларның күләмнәре һәм файдалану режимы законнар һәм норматив техник документлар нигезендә һәр потенциал куркыныч объект өчен билгеләнә.

4. Су басу зоналары һәм су астында кала торган зоналар

4.1. «Территорияне су басудан инженер яклау» СНиП 2.06.15-85 нигезендә су басудан саклау түбәндәгеләрне үз эченә алырга тиеш:

биналарны, корылмаларны, нигез грунтларын локаль саклау һәм төзелгән территорияне тулаем саклау;

су чыгару;

дренаж суларын утильләштерү (чистарту кирәк булганда);

жир асты сулары һәм өске сулар режимына, су агызу коммуникацияләргә чыгымнарга (агызуларга) һәм басымнарга, нигезләргә, биналарның һәм корылмаларның жимерелүенә, шулай ук инженерлык яклавы корылмаларының эшенә мониторинг ясау системасы.

4.2. Күрсәтелгән чараларны «Территорияне су басудан инженерлык яклау» СНиП 2.06.15-85 нигезендә территориядә грунт суларын киметүне тәэмин итәргә тиеш:

капиталь төзелештән - өслекнең проект билгесеннән кимендә 2 м;

стадионнар, парклар, скверлар һәм башка яшел утыртмалар - 1 метрдан да ким түгел.

Микрорайоннар территориясендә минераль грунтлар катламының минималь калынлыгын 1 метрга тигез итеп кабул итәргә кирәк; урамнарның машина узучы өлешләрендә минераль грунтлар катламының калынлыгы транспорт хәрәкәтенә интенсификациягә бәйле рәвештә билгеләнәргә тиеш.

4.3. Яр буенда урнашкан торак пунктлар территорияләре су басудан, җил китергән су басудан һәм грунт сулары белән су басудан сакланарга тиеш.

5. Экзоген геологик процессларга дучар булган территорияләр

5.1. "Территорияне, биналарны һәм корымаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Проектлауның төп нигезләмәләре» СНиП 2.01.15-90 нигезендә шуышу һәм ишелү процессларга дучар була торган территорияләрдә урнашкан торак пунктларда өстә процессларны булдырмый калуга һәм стабилләштерүгә юнәлдерелгән түбәндәге чараларны кулланырга кирәк:

аның тотрыклылыгын арттыру максатларында тау бите рельефын үзгәртү;
территорияне вертикаль планлаштыру һәм өске су бүлү чыгару системасын төзү ярдәмендә өске сулар агымын җайга салу;

грунтка һәм эрозия процессларына су инфильтрациясен булдырмау;

җир асты суларының биеклеген ясалма киметү;

агро-урман-мелиорация;

грунтны ныгыту (шул исәптән армирование юлы белән);

тотып торучы корымалар ясау;

сөзәкләкләрдә террасалар ясау;

башка чаралар (җылылык саклау җайланмалары һәм өсләкләр ярдәмендә җылылык процессларын җайга салу, тундыру һәм эретү процессларының зарарлы йогынтысыннан саклау, сак зоналарын билгеләү һ.б.).

6. Карст процессларына дучар булган территорияләр

6.1. "Территорияне, биналарны һәм корымаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык яклау. Проектлауның төп нигезләмәләре» СНиП 2.01.15-90 нигезендә карст барлыкка килүгә каршы чараларда, геологик төзелешендә эрүчән тау токимнары булган территорияләрдә (известьташлар, доломитлар, акбур, карбонат цементлы терек грунтлар, гипслар, ангидритлар, ташлы тоз) биналар һәм корымалар проекткаганда җир өсләгендә карст күренешләрен (бүрәнкәләр, казанлыклар, карст-эрозия чокырлары һ.б.) һәм (яки) грунт массивының тирәнлеген (куышлыклар, бушлыклар һ.б.) күздә тотарга кирәк.

6.2. Планлаштырылган чараларга түбәндәгеләр керә:

планировкалау структурасын эшләгәндә карст барлыкка килү куркынычы булган җирләрне мөмкин кадәр урап узучы һәм яшел утыртмалар утыртканда функциональ зоналарны махсус компоновкалау, магистраль урамнар һәм чөлтөрләрне трассировкалау; территорияләрне техноген төзелешнең йогынтысыннан инженерлык яклау;

биналар һәм корымаларны карст иңүләре интенсификациясенең азрак куркынычлы, тотрыклылыгы I-II категорияле участоклардан читтә урнаштыру, шулай ук карст иңүләре түбән интенсив (ешлыкта) булган, әмма уртача диаметрлары 20 м дан артык булган участоклардан читтә урнаштыру (А тотрыклылыгы категориясе).

31 статья. мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

1. Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 2005 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан

Республикасы законы, башка норматив хокукий актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары мирас объектлары исемлеге

2.1. «Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектлары, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләре булган объектлар юк.

XI БҮЛЕК. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән мөмкин булган минималь тәэмин ителеш дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен максималь рәхсәт ителә торган исәп-хисап күрсәткечләре

32 статья. Төп нигезләмәләр

1. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең рәхсәт ителә торган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре (алга таба - исәп күрсәткечләре) шәһәр төзелеше регламенты составында шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

2. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Наласаавыл жирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа бәйле рәвештә әлеге Кагыйдәләрдә шәһәр төзелеше регламентлары составындагы исәп-хисап күрсәткечләре күрсәтелмәде.

XII БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләрен тасвирлау

33 статья. Төп нигезләмәләр

1. Жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы (Россия Федерациясе Икътисади үсеш министрлыгының 2017 елның 6 октябрәндәге 10 боерыгы редакциясендә) белән расланган жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә билгеләнә.

2. Линия объектларын (гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан һәм гомуми файдаланудагы тимер юллардан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), сугару объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мөгълүмат һәм геодезик билгеләр урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада файдалануның рәхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рәхсәт ителә.

3. Жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре тасвирламасы:

Рәхсәт ителгән куллану төренең коды *	Рәхсәт ителгән файдалану төренең аталышы *	Жир кишәрлегеннән рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау *, рәхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлауга аңлатма
1.0	Авыл хужалыгы файдаланылышы	Авыл хужалыгын алып бару. Рәхсәт ителгән куллануның әлеге төрен эчтәлеге 1.1-1.18 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләрен, шул исәптән авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар һәм корылмалар урнаштыруны үз эченә ала.
1.1	Үсемлекчелек	Авыл хужалыгы культураларын үстерүгә бәйле хужалык эшчәнлеген

		гамәлгә ашыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегә рәхсәт ителгән файдалану төрләренең 1.2-1.6 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары үстерү	Бөртекле, кузаклы, азык, техник, майлы, эфиромайлы, башка авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйле авыл хужалыгы жирләрәндә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.3	Яшелчәчелек	Авил хужалыгы жирләрәндә бәрәңгә, яфрак, жиләк-жимеш, суган һәм бакча авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйле, шул исәптән теплицалар куллануга бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.4	Дару, чәчәк культураларын үстерү	Авил хужалыгы жирләрәндә чәй, дару һәм чәчәк культуралары житештерүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.5	Бакчачылык	Авил хужалыгы жирләрәндә күпьяллык жиләк-жимеш культуралары, шул исәптән виноград һәм башка күпьяллык культуралар үстерүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.6	Житен һәм киндер үстерү	Авил хужалыгы жирләрәндә житен, киндер үстерү буенча хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру
1.7	Терлекчелек	Терлекчелек продукциясен житештерүгә, шул исәптән печәнлеккә, авыл хужалыгы терлекләрен көтүгә, нәселле терлекләр үрчетүгә, нәселле продукция (материал) житештерүгә һәм алардан файдалануга, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыруга бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру. Әлеге төрдәгә рәхсәт ителгән файдалануның эчтәлегә 1.8-11 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
1.8	Терлекчелек	Авил хужалыгы жирләрәндә шул исәптән авыл хужалыгы терлекләрен (эре мөгезле терлекләрен, сарыкларны, кәжәләрне, атларны, дөяләрне, боланнарны) үрчетүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; печән чабу, авыл хужалыгы терлекләрен көтү, терлек азыгы житештерү, авыл хужалыгы терлекләрен тоту һәм үрчетү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.9	Жәнлек үрчетү	Кыйммәтле кыйммәтле мехлы жәнлекләр аулауга бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннарны тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.10	Кошчылык	Кошларның, шул исәптән суда йөзүче кошларның йорт токимнарын үрчетүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; хайваннар тоту һәм үрчетү, кошчылык продукциясен житештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.11	Дуңгызчылык	дуңгызлар үрчетүгә бәйле хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләрен тоту һәм үрчетү, житештерү, саклау һәм продукцияне беренчел эшкәртү өчен кулланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлекләр үрчетү, нәселле продукция (материал) житештерү һәм алардан файдалану
1.12	Умартачылык	Авил хужалыгы жирләрәндә бал кортларын һәм башка файдалы бөжәкләрне үрчетү, тоту һәм алардан файдалану буенча хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; умартачылык һәм башка файдалы бөжәкләр үрчетү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм жайланмаларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру

1.13	Балыкчылык	Балыкчылык объектларын (аквакультураны) үрчетү һәм (яисә) тоту, үстерү белән бәйлә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; балыкчылыкны (аквакультураны) гамәлгә ашыру өчен кирәкле биналарны, корылмаларны, жиһазларны урнаштыру
1.14	Авыл хужалыгын фәнни яктан тәэмин итү	Фәнни һәм селекция эшен гамәлгә ашыру, фән күзлегеннән караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен авыл хужалыгы алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	Авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкәртү өчен кулланыла торган биналарны, корылмаларны урнаштыру
1.16	Басу кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хужалыгы продукциясен житештерү
1.17	Питомниклар	Авыл хужалыгында кулланыла торган агач һәм куякларны, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хужалыгы культураларын үстерү һәм сату; авыл хужалыгы житештерүенең күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	Авыл хужалыгы алып бару өчен файдаланыла торган машина-транспорт һәм ремонт станцияләрен, ангарларны һәм гаражларны авыл хужалыгы техникасы, амбарларны, су жыю башняларын, трансформатор станцияләрен һәм башка техник жиһазларны урнаштыру
2.0	Торак төзелеше	Төрле төрдәге торак урыннарын урнаштыру һәм аларда яшәүне тәэмин итү. Торак төзелешкә кеше яшәр өчен билгеләнгән биналар (биналар) керә, файдаланыла торган биналардан (биналардан) тыш: - эшмәкәрлек табышы алу максаты белән, аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирү (кунаканәләр, ял йортлары); - халыкны дөвалала яисә социаль хезмәт күрсәтү белән бер үк вакытта яшәү өчен (шифаханәләр, балалар йортлары, картлар йортлары, хастаханәләр); - житештерүне өзлексез тәэмин итү ысулы буларак (вахта биналары, житештерү объектларында хезмәт урыннары); - режимлы учреждение эшчәнлеген тәэмин итү ысулы буларак (казармалар, каравыл биналары, иректән мәхрүм итү урыннары, сак астында тоту). Әлеге төр куллануның эчтәлегә 2.1-2.7.1 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
2.1	Шәхси торак төзелеше	шәхси торак йортны (даими яшәү өчен яраклы йорт, жирдәге өч каттан да югары булмаган биекләктә); жиләк-жимеш, яшелчә, бакча яисә башка декоратив яисә авыл хужалыгы культуралары үстерү; шәхси гаражлар һәм ярдәмче корылмалар урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Рәхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	Азкатлы күпфатирлы торак йортны урнаштыру (даими яшәү өчен яраклы йорт, мансардны да кертеп, 4 катка кадәр биекләктә); декоратив һәм жимеш агачларын, яшелчә һәм жиләк-жимеш культураларын үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял мәйданчыкларын төзекләндерү; азкатлы күпфатирлы йортның гомуми мәйданының гомуми мәйданы 15 % тәшкил итсә, күпкатлы йортның төзелгән, кушып төзелгән һәм төзелгән-кушып төзелгән биналарында торак төзүгә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру. <u>Аңлатма:</u> Рәхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен	Фатирларга (даими яшәү өчен яраклы һәм жирдәге өч каттан да югары булмаган йортлар) бүленү өчен билгеләнмәгән торак йортны урнаштыру; авыл хужалыгы продукциясен житештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хужалыгы хайваннарын тоту

		<p><u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.3	Туктатылган торак төзелеше	<p>Күршедәге торак йортлар белән бер яки берничә урта дивары булган, фатирга бүлү өчен билгеләнмәгән торак йортны урнаштыру (катлар саны 3 тән артык түгел, берләштерелгән йортларның гомуми саны уннан артмаган һәм аларның һәркайсы бер гаилә яшәү өчен билгеләнгән, күрше блок яки күрше блоklar белән урта стенага (гомуми стена) ия, урта жир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдалану (блоклы төзелешнең торак йортлары) территориясенә чыгу мөмкинлеге бар; декоратив һәм жыләк-жимеш ағачлары, яшелчә һәм жыләк-жимеш культураларын үрчетү; индивидуаль гаражлар һәм башка корылмалар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; балалар өчен спорт майданчыклары һәм ял майданчыклары урнаштыру; балалар өчен ял итү майданчыклары урнаштыру.</p> <p><u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак йорттан тыш, коймалар, ташландык су чокырлары, сарайлар һәм башка ишегалды корылмаларыннан урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.4	Күчмә торак	<p>Аталган корылмаларны жир кишәрлегендә яисә гомуми файдалануга билгеләнгән инженерлык корылмалары булган жир кишәрлекләренә яисә жир кишәрлекләренә тоташтыру мөмкинлеге белән торак буларак файдалануга яраклы корылмаларны (палатка шәһәрчәкләре, кемпинглар, торак вагончиклары, торак прицеplары) урнаштыру</p>
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	<p>Һәрберсе даими яшәү өчен яраклы фатирларга бүлү өчен билгеләнгән торак йортларны урнаштыру (ике һәм аннан да күбрәк фатирга бүленгән сигез жир өсте катыннан артык булмаган торак йортлар); төзекләндерү һәм яшелләндерү; жир асты гаражларын урнаштыру, спорт һәм балалар майданчыкларын, ял майданчыкларын автостоянкалар урнаштыру; күп фатирлы йортның төзелгән, төзелгән һәм төзелгән-төзелгән бүлмәләрендә торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр мондый биналарның гомуми майданы күп фатирлы йорттагы биналарның гомуми майданы 20% тәшкил итмәсә;</p> <p><u>Аңлатма:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре биш каттан сигез катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.6	Күпкатлы торак төзелеше (биек төзелеш)	<p>Һәрберсе даими яшәү өчен яраклы булган фатирларга бүлү өчен билгеләнгән торак йортларны урнаштыру (жир асты катларын да кертеп, тугыз һәм аннан да югарырак катлы егерме һәм аннан да күбрәк фатирларга бүленгән торак йортлар); йорт яны территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү; спорт һәм балалар майданчыкларын, хужалык майданчыкларын төзекләндерү; жир асты гаражларын һәм жир өсте автотукталышларын урнаштыру, төзелгән, күпфатирлы йортның аерым урыннарында урнашкан күпфатирлы йортның аерым биналарында урнашкан торак йортларга хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру, әгәр күпфатирлы йорттагы мондый биналарның майданы гомуми йорт майданыннан 15%тан артмаса.</p> <p><u>Аңлатма:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре тугыз каттан алып егерме өске катка кадәр булган торак йортларны урнаштыру мөмкинлеген күздә тотат.</p>
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	<p>Рөхсәт ителгән куллану төрләре 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.4.1, 3.5.1, 3.6, 3.7, 3.10.1, 4.1, 4.3, 4.4, 4.6, 4.7, 4.9 белән кодлар белән каралган капитал төзелеш объектларын урнаштыру, әгәр аларны урнаштыру торак төзелешенә хезмәт күрсәтү өчен кирәк булса, шулай ук гражданның яшәү шартлары белән бәйлә, әйләнә-тирә мохиткә һәм санитар иминлеккә зыян китермәсә, халык хокукларын бозмаса, санитар зона</p>

		булдыруны таләп итми.
2.7.1	Гараж билгеләнешендәге объектлар	Автомобиль урнаштыру мөмкинлеге белән аерым торучы һәм төзелгән, шул исәптән жир асты гражданның шәхси автотранспортын саклау өчен билгеләнгән гаражлар урнаштыру
3.0	Капиталь төзелеш объектларыннан ижтимагый файдалану	Капиталь төзелеш объектларын кешенең көнкүреш, социаль һәм рухи ихтыяжларын канәгатьләндерү максатларында урнаштыру. Әлеге төр рәхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә 3.1 - 3.10.2 кодлары белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Физик һәм юридик затларны коммуналь хезмәтләр белән тәэмин итү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аерым алганда: су, жылылык, электр, газ белән тәэмин итү, элемент хезмәтләре күрсәтү, канализация агымнары бүлөп бирү, күчсез милек объектларын чистарту һәм жыештыру(котельныйлар, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткөргечләр, элемент линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм урып-җыю һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, шулай ук аларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү белән бәйләп рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналар һәм бүлмәләр)
3.2	Социаль хезмәтләр күрсәтү	Гражданның социаль ярдәм күрсәтү (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, картлар йортлары, балалар йортлары, аз керемле гражданның туклану пунктлары, йортсыз гражданның өчен тән үткөрү пунктлары, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аларда социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яки пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча гражданның кабул итә торган социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр); почта һәм телеграф бүлекләрен урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру; коммерциягә карамаган ижтимагый оешмалар, клублар урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру;
3.3	Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чөчтәрәш, химик чистарту, күмү бюрлары) урнаштыру
3.4	Сәламәтлек саклау	Гражданның медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.4.1 - 3.4.2 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.4.1	Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданның амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләре) урнаштыру
3.4.2	Стационар медицина хезмәте	Стационарда медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (хастаханәләрен, бала тудыру йортларын, фәнни-медицина учреждениеләрен һәм стационар белән дөваллау буенча хезмәт күрсәтүне тәэмин итә торган башка объектларны урнаштыру); ашыгыч ярдәм станцияләрен урнаштыру
3.5	Мәгариф һәм агарту	Тәрбия, белем бирү һәм мәгариф өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яшләрә, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать мәктәпләре, музыка мәктәпләре һәм училищелар, белем бирү түгәрәкләре, белем бирү җәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләренә яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү оешмалары һәм тәрбия, белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар) урнаштыру. Әлеге төр куллануның эчтәлегенә 3.5.1 - 3.5.2 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.5.1	Мәктәпкәчә һәм урта башлангыч гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын (балалар яшләрә, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы башка оешмалар) урнаштыру

3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем бирү һәм агарту өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем җәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы белгечләр һәм башка оешмалар)
3.6	Мәдәни үсеш	Аларда музейлар, күргәзмә заллары, сәнгать галереяләре, мәдәният йортлары, китапханәләр, кинотеатрлар һәм кинозаллар, театрлар, филармонияләр, планетарийлар урнаштыру; бөйрәм итү һәм күңел ачу майданчыклары урнаштыру; цирклар, җәнлекләр, зоопарклар, океанариумнар урнаштыру өчен биналар һәм корылмалар урнаштыру
3.7	Дини файдалану	Дини йолалар (чиркәүләр, соборлар, храмнар, часовня, монастырьлар, мәчетләр, намаз йортлары) җибәрү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; дини хезмәтне башкару белән бәйләү рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, якшәмбе мәктәпләр, семинарияләр, рухи училищелар) башкару өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.8	Иҗтимагый идарә	Дәүләт хакимияте органнарын, жирле үзидарә органнарын, судноларны, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәэмин итүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; сәясәт партияләренең, һөнәри һәм тармак берлекләренең идарә органнарын, граждандарның иҗади берлекләрен һәм башка иҗтимагый берләшмәләрен тармак яисә сәясәт билге буенча урнаштыру, Россия Федерациясендә чит дәүләтләренең дипломатик вәкилләкләре һәм консул учреждениеләре өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.9	Фәнни эшчәнлекне тәэмин итү	Фәнни тикшеренүләр һәм тикшеренүләр, тәҗрибә сәнәгать үрнәкләре сынауларын үткөрү өчен, фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү институтлары, проект институтлары, фәнни үзәкләр, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, дәүләт фәннәре академиясе, шул исәптән тармак фәннәре), фәнни һәм селекция эше үздү, авыл һәм урман хужалыгын алып бару өчен, фәнни яктан караганда үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен алу өчен кыйммәтле булган оешмаларны урнаштыру өчен капитал төзелеш объектларын урнаштыру
3.9.1	Гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә эшчәнлекне тәэмин итү	Өйләнә-тирә мохиттә бара торган физик һәм химик процессларны күзәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру, аның гидрометеорология, агрометеорология һәм гелиогеофизик характеристикаларын билгеләү, атмосфера һавасының, туфракның, су объектларының пычрану дәрәжәсен, шул исәптән гидробиологик күрсәткечләр буенча, һәм жир тирәли - космик киңлекләрен, гидрометеорология һәм аның белән чиктәш өлкәләрдә кулланыла торган биналарны һәм корылмаларны (доплерова метеорологик радиолокаторлары, гидрологик постлар һәм башкалар) билгеләү
3.10	Ветеринария хезмәте	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү, авыл хужалыгы булмаган төрләрне тоту яисә үрчәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын кеше күзәтүендә урнаштыру. Өлеге куллануның рөхсәт ителгән төрән тоту 3.10.1 - 3.10.2 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеген үз эченә ала.
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; авыл хужалыгы булмаган хайваннарны тоту, үрчәтү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын кеше күзәтүе астында урнаштыру, йортсыз хайваннарны тоту һәм дөвалау буенча хезмәтләр күрсәтү; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру

4.0	Эшмөкөрлек	Капиталь төзелеш объектларын сәүдә, банк һәм башка эшқуарлык эшчәнлеге нигезендә табыш алу максатларында урнаштыру. Өлеге рөхсәт ителгән файдалануның эчтөлегә 4.1 - 4.10 кодларында каралган рөхсәт ителгән куллану төрлөрөнөң эчтөлеген үз эченә ала.
4.1	Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын түбәндөгә максат белән урнаштыру: дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә булмаган идарә эшчәнлеге объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында сату вакытында товар тапшыруны таләп итми торган килешүләр башкаруны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлеге (банк һәм иминиятләштерү эшчәнлегеннән тыш)
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар))	Товарлар сатуны гамәлгә ашыручы бер яисә берничә оешманы урнаштыру, 4.5 - 4.9 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләре эчтөлегенә ярашлы рәвештә хезмәтләр күрсәтү максатыннан, 5000 кв.м артык майданлы капитал төзелеш объектларын урнаштыру; хезмәткәрләр автомобильләре һәм (яисә) сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.3	Базарлар	Даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынының 200 кв. метрдан артык сәүдә майданы булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру
4.4	Кибетләр	Сәүдә майданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.5	Банк һәм иминиятләштерү эшчәнлеге	Банк һәм иминият оешмаларын урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.6	Жәмәгать туклануы	Жәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру
4.7	Кунакханә хезмәте	Кунакханәләрне, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән эшқуарлык фәйдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру
4.8	Күңел ачулар	Урнаштыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын: дискотекалар һәм бию майданчыклары, төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар, ипподромнар, уен автоматлары (азартлы уеннар үткөрү өчен кулланыла торган уен жайланмасыннан тыш) һәм уен майданчыкларыннан урнаштыру; уен зоналарында шулай ук азартлы уеннар уздыру өчен кулланыла торган уен автоматлары залларын, уен автоматлары залларын урнаштыру, шулай ук кунакханәләр һәм жәмәгать туклануы йортларын уен зоналарына килүчеләр өчен урнаштыру рөхсәт ителә.
4.9	Автотранспортка хезмәт күрсәтү	Даими яки вакытлы гаражларны берничә стоянкалы урыны, стоянкалары (парковкалары), гаражлары, шул исәптән кодта күрсәтелмәгән күпкатлы гаражлары 2.7.1.
4.9.1	Юл бие сервисы объектлары	Автозаправка станцияләрен (бензин, газ станцияләрен) урнаштыру; юл бие сервисы объектлары сыйфатында жәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру; юл бие сервисы сыйфатында кунакханә хезмәтләре күрсәтү; автомобиль юу станцияләрен һәм автомобиль кирәк-яраклары өчен кер юу урыннарын, автомобиль һәм юл бие сервисының башка объектларын ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне урнаштыру
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	Күргәзмә-ярминкә һәм конгресс эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, корылмаларны, күрсәтелгән чараларга хезмәт күрсәтү өчен кирәкле эшчәнлекне дә кертәп, урнаштыру (экспозиция майданын төзү, чараларда катнашучыларның туклануын оештыру)
5.0	Ял (рекреация)	Спорт, физик культура, жәяүле йөрү, ял һәм туризм белән шөгьльләнү өчен урыннар, табигать, пикниклар, аучылар, балыкчылар һәм башка

		<p>эшчәнлек артынан күзәтү; паркларны, шәһәр урманнарын, бакчаларны, бакчаларны, буаларны, күлләрне, сусаклагычларны, пляжларны, яр буе полосаларын булдыру һәм карау, шулай ук аларда ял итү урыннарын жиһазландыру. Эчтәлеге әлеге төр рөхсәт ителгән куллану үз эченә 5.1-5.5 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен ала</p> <p><u>Аңлатма:</u> Гомуми файдаланудагы су объектларының яр полосаларына карата, күрсәтелгән рөхсәт ителгән файдалану төрәннән тыш, гомуми файдаланудагы «Жир кишәрлекләре (территорияләр)» рөхсәт ителгән файдалану төрен (код 12.0) куллану мөмкин.</p>
5.1	Спорт	Спорт клублары, спорт заллары, бассейннар сыйфатында капитал төзелеш объектларын урнаштыру, спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен майданчыклар (йөгерү юллары, спорт корылмалары, теннис кортлары, спорт уеннары өчен кырлар, автодромнар, мотодромнар, трамплиннар, трассалар һәм спорт атулары), шул исәптән су (су спорт төрләре һәм инвентарыны саклау өчен кирәкле причаллар һәм корылмалар) урнаштыру, спорт базалары һәм лагерьлар урнаштыру
5.2	Табиғый-танып белү туризмы	Табиғат, хәяүлеләр һәм ат чабышлары белән танышу өчен база һәм палатка лагерьларын урнаштыру, сукмак һәм юллар салу, әйләнә-тирә табиғат мохите турында танып белү белешмәләре булган щитлар урнаштыру; табиғатне саклау һәм табиғатне торгызу чараларын гамәлгә ашыру
5.2.1	Туристлык хезмәте	Дөвалуа буенча хезмәтләр күрсәтми торган пансионатларны, туристлык кунакханәләрен, кемпингларын, ял йортларын, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урын бирүдән эшкуарлык файдасын алу максатында кулланыла торган башка биналарны урнаштыру; балалар лагерьларын урнаштыру
5.3	Аучылык һәм балыкчылык	Аучылык һәм балыкчылык урыннарын төзекләндерү, шул исәптән аучылык яисә балыкчылык йорты, жәнлекләрнең баш санын торгызу һәм тоту өчен кирәкле корылмалар яки балык тоту урыннары урнаштыру.
5.4	Кечкенә күләмле суднолар өчен причаллар	Яхталарны, катерларны, көймәләрне һәм башка кече судноларны причал ясау, саклау һәм хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән корылмаларны урнаштыру
5.5	Гольф яки атта йөрү өчен майданнар	Гольф уйнау яки атта йөрү өчен урыннар урнаштыру, шул исәптән кирәкле жир эшләрен һәм ярдәмче корылмаларны гамәлгә ашыру, трибуналар урнаштыруны күздә тотмаган конноспорт манежлар урнаштыру
6.0	Житештерү эшчәнлегенә	Жир асты байлыкларын чыгару, аларны эшкәртү, сәнәгать ысулы белән әйберләр әзерләү максатларында капитал төзелеш объектларын урнаштыру. <u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен күрсәтелгән территориаль зона тематикасына туры килми торган сәнәгать объектларының территориаль зонасы чикләрендә булган очракта кулланырга кирәк.
6.1	Жир асты байлыкларыннан файдалану	Геологик эзләнүләргә гамәлгә ашыру; жир асты байлыкларын ачык (карьералар, отваллар) һәм ябык (шахталар, скважиналар) ысуллар белән чыгару; капитал төзелеш объектларын, шул исәптән жир асты байлыкларын чыгару максатларында урнаштыру; капитал төзелеш объектларын урнаштыру; чималны транспортировкага һәм (яисә) сәнәгать эшкәртүенә әзерләү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; жир асты байлыкларын чыгару авылара территориядә башкарылса, жир асты байлыкларыннан файдалану максатлары өчен кирәкле биналарга һәм корылмаларга хезмәт күрсәтүче хезмәткәрләргә яшәү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру;
6.2	Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгате капитал төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагон төзү, машина төзелеше, станоклар төзү

		продукциясен житештерү һәм ремонтлау, шулай ук эксплуатацияләү өчен саклау яки санитар-саклау зоналарын урнаштыру каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру, моңа сәнәгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төрөнә кертелгән очраклар керми.
6.2.1	Автомобиль төзелеше сәнәгате	Транспорт чаралары һәм жиһазлар житештерү, автомобильләр житештерү, автомобиль кузовлары житештерү, прицеппар, ярымприцеплар һәм бер яисә берничә төр транспорт йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен житештерү өчен билгеләнгән контейнерлар житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3	Жиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика производствосы өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру
6.4	Азык-төлек сәнәгате	Азык-төлек сәнәгате объектларын, авыл хужалыгы продукциясен эшкәртүгә аларны башка продукциягә (консервлау, чүкеү, икмәк пешерү) китерә торган ысул белән урнаштыру, шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке әйберләре житештерү өчен объектлар урнаштыру
6.5	Нефтехимия сәнәгате	Углерод чималын эшкәртү, ашламалар, полимерлар, көнкүреш билгеләнешендәге химик продукция һәм мондый продукция житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын, шулай ук башка шундый сәнәгать предприятиеләрен урнаштыру
6.6	Төзелеш сәнәгате	Житештерү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпичләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника жиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, жыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция житештерү өчен урнаштыру
6.7	Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, жылылык станцияләрен һәм башка электрстанцияләрен урнаштыру, электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмаларны (алтын калдыклар, гидротехник корылмалар) урнаштыру; электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру, 3.1 код белән рөхсәт ителгән куллану төрен карап тоту каралган энергетика объектларыннан тыш.
6.7.1	Атом энергетикасы	Атом энергиясен, шул исәптән атом станцияләрен, атом-төш жайланмаларын (фәнни максатларда булдырылганнан тыш), атом-төш материалларын һәм радиоактив матдәләрен саклау пунктларын электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмаларны урнаштыру; атом электр станцияләренә хезмәт күрсәтүче электр челтәре хужалыгы объектларын урнаштыру
6.8	Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиорелей, жир өсте һәм жир асты элемтә линияләрен, радиофикация линияләрен, антен кырларын да кертәп, элемтә кабельле линияләрендә, иярченле элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын үз эченә алган элемтә объектларыннан тыш, 3.1 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төрен карап тоту каралган элемтә объектларыннан һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасыннан тыш.
6.9	Складлар	Йөкләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү (стратегик запасларны саклаудан тыш) буенча билгеләнгән, аларда йөк төялгән житештерү комплексларының бер өлеше булмаган корылмалар: сәнәгать базалары, складлар, йөк төялү терминаллары һәм доклар, нефть саклагычлар һәм нефть суырту станцияләре, газ саклагычлары һәм аларга хезмәт күрсәтүче газ конденсат һәм газ эшкәртү станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары, тимер юл кичү складларыннан тыш, аларны вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмаларын урнаштыру
6.10	Космик эшчәнлекне тәмин итү	Косдромнарны, старт комплексларын һәм жиһазлар жайланмаларын, команда-үлчәү комплексларын, космик объектлар очышлары белән идарә итү үзәкләрен һәм пунктларын, мәгълүматны кабул итү, саклау һәм эшкәртү пунктларын, космик техниканы саклау базаларын, космик объектларны жиргә утырту полигоннарын, космик техниканы эшкәртү өчен эксперименталь база объектларын, космонавтлар әзерләү

		үзөклөрөн һәм жайланмаларын, космик эшчәнлекне башкарганга кулланыла торган башка корылмаларны урнаштыру
6.11	Целлюлоза-кәгазь житештерү	Целлюлоза-кәгазь житештерү, целлюлоза, агач массасы, кәгазь, картон һәм алардан ясалган эйберләр житештерү, нәшрият һәм полиграфия эшчәнлеген өчен билгеләнгән капитал төзөлөш объектларын урнаштыру, язылган мәгълүмат чыганаclarын тиражлау
7.0	Транспорт	Кешеләр яки йөкләр ташу яки матдәләр тапшыру өчен кулланыла торган төрлө юл һәм корылмаларның урнашуы. Әлеге төр куллануның эчтөлөгө 7.1 - 7.5 кодлар белән рәхсәт ителгән куллану төрлөрөнөң эчтөлөгөн үз эченә ала.
7.1	Тимер юл транспорты	Тимер юлларны, биналарны һәм корылмаларны, шул исәптән тимер юл вокзалларын һәм станцияләрен, шулай ук жир өсте һәм жир асты биналарын, корылмалар һәм башка объектларны эксплуатацияләү, реконструкцияләү, ремонтлау өчен кирәкле жиһазларны һәм объектларны урнаштыру; тимер юл транспортының төяү-бушату майданчыкларын, тигезләү складларын урнаштыру (ягулык-майлау материаллары һәм автозаправка станцияләре складларыннан, шулай ук тимер юллар белән тәэмин итү өчен билгеләнмәгән куркыныч матдәләрен һәм материалларны саклау өчен билгеләнгән складлардан тыш) һәм башка объектларны урнаштыру; жир өсте корылмаларын урнаштыру; шул исәптән, метрополитен станцияләрен, утырту станцияләрен урнаштыру; трамвай юлларын һәм жир өсте юлларын урнаштыру өчен билгеләнгән башка корылмаларны урнаштыру;
7.2	Автомобиль транспорты	Автомобиль юлларын һәм аларга бәйле корылмаларны урнаштыру; пассажирларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, шулай ук транспорт чараларының эшен тәэмин итүче, юл хәрәкәте иминлеген өчен җаваплы эчке эшләр органнары постларын урнаштыру өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру; автомобиль транспортын туктату өчен жир кишәрлекләрен урнаштыру, шулай ук кешеләрне билгеләнгән маршрут буенча ташуны гамәлгә ашыручы автомобиль транспортының депосын (стоянкалар урынын урнаштыру) урнаштыру
7.3	Су транспорты	Суд йөреше өчен ясалма төзелгән эчке су юлларын урнаштыру, эчке су юлларын капитал төзү объектларын урнаштыру, диңгез портларын капитал төзү объектларын урнаштыру, капитал төзелеш объектларын, шул исәптән диңгез һәм елга портларын, причалларны, пристаньнары, гидротехник корылмаларны, навигация жиһазларын һәм суднолар йөрешен һәм су ташуны тәэмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру
7.4	Һава транспорты	Аэродромнар, вертолет майданчыклары (вертодромнар) урнаштыру, гидросамолетларны китерү һәм причал ясау өчен урыннар урнаштыру, һава судноларын очып китү һәм жиргә төшерү (утырту) өчен кирәкле очышларны һәм башка объектларны радиотехник тәэмин итү, аэропортлар (аэровокзаллар) һәм пассажирларны утырту һәм утырту, аларга хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һавада йөри торган йөкләрне төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру
7.5	Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләрен, суүткәргечләрен, газүткәргечләрен һәм башка торба үткәргечләрен, шулай ук аталган торбаүткәргечләрен эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналарны һәм корылмаларны урнаштыру
8.0	Оборонаны һәм иминлекне тәэмин итү	Россия Федерациясе Кораллы Көчләрен, башка гаскәрләрен, хәрби формироваииеләрне һәм алар белән идарә итү органнарын (хәрби оешмаларны, эчке гаскәрләрен, учреждениеләрне һәм башка объектларны урнаштыру, гаскәрләрен һәм флот көчләрен дислокацияләү), хәрби өйрәнүләр һәм хәрби частыларның хәрби эзерлеген тәэмин итүгә юнәлдерелгән башка чаралар уздыру; хәрби училищелар, хәрби институтлар, хәрби университетлар, хәрби академияләр биналарын урнаштыру; таможня эшчәнлеген гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган объектлар урнаштыру

		<p><u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре хәрби комиссариатларны, хәрби чакыру пунктларын, гражданның оборонасы бүлекчәләрен һәм гадәттән тыш хәлләргә урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.</p>
8.1	Кораллы көчләргә тәмин итү	<p>Коралны, хәрби билгеләнештәге техниканы һәм боеприпасларны эшләү, сынау, житештерү яки юк итү өчен билгеләнгән капитал төзелеш объектларын урнаштыру; сынау полигоннары, кораллануны юкка чыгару һәм корал яки сугыш кирәк-ярактарын куллануга, житештерүгә, ремонтлауга яисә юкка чыгаруга бәйләү рәвештә барлыкка килә торган калдыкларны юкка чыгару урыннары буларак жир кишәрлекләргә урнаштыру; дәүләт һәм мобилизация резервларында (саклагычларда, складларда һәм башка объектларда) матди кыйммәтләр запасларын булдыру һәм саклау өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; иминлеген тәмин итү өчен административ-территориаль берәмлекләр төзелгән объектларны урнаштыру.</p>
8.2	Россия Федерациясә Дәүләт чиген саклау	<p>Россия Федерациясә Дәүләт чиген яклауны һәм саклауны тәмин итү, чик буй хәрби частыларын һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру, шулай ук Россия Федерациясә Дәүләт чиге аша үткөрү пунктларын урнаштыру өчен кирәкле инженерлык корылмаларын һәм чит илләргә, чик буй хәрби частыларын һәм алар белән идарә итү органнарын урнаштыру, шулай ук Россия Федерациясә Дәүләт чиге аша үткөрү пунктларын урнаштыру өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру</p>
8.3	Эчке хокук тәртибен тәмин итү	<p>Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнарының һәм коткару хезмәтләренә әзерлегенә әзерлек һәм ярдәм итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын урнаштыру; гражданның оборонасы объектларын, житештерү биналарының бер өлеш булган гражданның оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру</p>
8.4	Жәзалар үтәтү эшчәнлеген тәмин итү	<p>Капитал төзелеш объектларын иректән мәһрүм итү урыннары булдыру өчен урнаштыру (тикшерү изоляторлары, төрмәләр, поселения)</p>
9.0	Табиғатне махсус саклау һәм өйрәнү эшчәнлегенә	<p>Чикләрендә хужалык эшчәнлегенә, табиғатне саклауга һәм өйрәнүгә бәйләү эшчәнлектән тыш, рөхсәт ителми торган махсус сакланулы табиғат территорияләргә булдыру юлы белән үсемлекләр һәм хайваннар дөньясын саклау һәм өйрәнү (дәүләт табиғат тыюлыклары, милли һәм табиғый парклар, табиғат һәйкәлләре, дендрология парклары, ботаника бакчалары)</p>
9.1	Табиғый территорияләргә саклау	<p>Өйләнә-тирә табиғат мохитенә аерым табиғый сыйфатларын әлеге зонада хужалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда: тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарын, шул исәптән шөһәр урманнарын, урман паркларында булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлегенә, тыюлыкларда табиғат ресурстарынан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган жирләрнең үзлекләрен саклау.</p> <p><u>Аңлатма:</u> Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төрен, гомуми файдаланудагы территорияләргә оештырудан тыш, махсус хужалык эшчәнлегенә каралмаган территорияләр чикләрендә кулланырга кирәк.</p>
9.2	Курорт эшчәнлегенә	<p>Табиғый дөвалау ресурстарын (минераль сулар ятмалары, дөвалау пычрактары, рапой лиманнар һәм күлләр, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дөвалау өчен файдаланыла торган яки кулланылырга мөмкин булган башка табиғат факторлары һәм шартлары) дөвалау һәм дөвалау ресурстарын тау-санитария округының беренче зонасы чикләрендә дөвалау-савыктыру һәм курорт жирләргә саклауны ярлыландырудан һәм юкка чыгарудан саклау өчен файдалану.</p>
9.2.1	Санаторий эшчәнлегенә	<p>Халыкны дөвалау һәм савыктыру буенча хезмәтләр күрсәтүне тәмин итүче шифаханәләргә һәм профилакторийларны урнаштыру; дөвалау-савыктыру урыннарын (комлыклар, бюветлар, шифаханә пычрагын чыгару урыннарын) урнаштыру; дөвалау-савыктыру лагерьлары урнаштыру;</p>

9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарих һәм мәдәният ядкарьләрен) саклау һәм өйрәнү, шул исәптән: археологик мирас объектларын, истәлекле урыннарны, тарихи кәсепләр, житештерү һәм һөнәрчелек урыннарын, хәрби һәм гражданлык каберлекләренә, мәдәни мирас объектларына, тарихи промысел яки һөнәрчелек булган хужалык эшчәнлеген, шулай ук танып белү туризмын тәэмин итүче хужалык эшчәнлеген тәэмин итү
10.0	Урманнардан файдалану	Агач материалын һәм агач булмаган урман ресурсларын эзерләү, беренчел эшкәртү һәм чыгару, урманнарны саклау һәм торгызу эшчәнлегенә һәм башка максатлар. Өлеге төрдәге рөхсәт ителгән файдалануның эчтәлегенә кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренә эчтәлеген үз эченә ала 10.1 - 10.5
10.1	Агач эзерләү	Табигать шартларында үскән, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен үсеп чыккан урман утыртмаларын кисү, өлешчә эшкәртү, агачны саклау һәм чыгару, урман юлларын булдыру, агач (урман складлары, урман киселешләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру, урманнарны саклау һәм торгызу
10.2	Урман плантацияләре	Кеше хезмәте белән үстерелгән урман утыртмаларын үстерү һәм кисү, узагачны өлешчә эшкәртү, саклау һәм чыгару, юллар булдыру, агач (урман складлары, урман киселешләре) эшкәртү һәм саклау өчен кирәкле корылмалар урнаштыру, урманнарны саклау
10.3	Урман ресурсларын эзерләү	Табылган урман ресурсларын, шул исәптән гражданнар тарафыннан үз ихтыяжлары өчен азык-төлек урман ресурсларын һәм кыргый үсүче үсемлекләргә эзерләү, саклау, тирәнтен эшкәртү һәм чыгару, урман ресурсларын саклау һәм эшкәртү өчен кирәкле вакытлы корылмаларны (киптерүләр, гөмбә кайнату, складлар) урнаштыру, урманнарны саклау өчен кирәкле вакытлыча корылмаларны урнаштыру
10.4	Резервтагы урманнар	Урманнарны саклауга бәйле эшчәнлек
11.0	Су объектлары	Бозлыклар, карлар, инешләр, елгалар, күлләр, сазлыklar, территорияль диңгезләр һәм башка өске су объектлары
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен, әгәр тиешле тыюлар законда билгеләнмәгән булса, судан гомуми файдалануны (гражданнар тарафыннан шәхси ихтыяжлар өчен гамәлгә ашырыла торган судан файдалану, шулай ук эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү максатларында су ресурсларын алу (алу), су объектларында ял итү өчен билгеләнгән аз үлчәмле суднолардан, су мотоциклларыннан һәм башка техник чаралардан файдалану
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	Су объектларына тоташкан жир кишәрлекләрен махсус судан файдалану өчен кирәкле ысуллар (су объектларыннан су ресурсларын алу, агып төшүче суларны һәм (яисә) дренаж суларын агызу, төптән тирәнәйтү, шартлату, бораулау һәм су объектларының төбен һәм ярларын үзгәртүгә бәйле башка эшләр) куллану
11.3	Гидротехник корылмалар	Сусаклагыч һәм балык тоту корылмаларын, яр саклау корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәкле гидротехник корылмаларны (плотиналар, су жыйгычлар, су чыгару һәм башка гидротехник корылмаларны, суднолар үткөрү корылмаларын, балык тоту һәм балык тоту корылмаларын, яр буе саклау корылмаларын) урнаштыру
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	Урам-юл челтәре, автомобиль юллары һәм жәяүлеләр тротуарлары объектларының торак пунктлар чикләрендә урнашуы, жәяүлеләр өчен кичүләр, яр буйлары, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының, скверлар, бульварлар, майданнар, йөрү юллары, төзекләндерү буенча кече архитектура формалары урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Өлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның өлеге төрен кызыл сызыklar билгеләү юлы белән төзелгән территорияләр чикләрендә күздә тотарга кирәк. Гомуми файдаланудагы су объектларының яр полосаларына карата, рөхсәт ителгән файдалануның күрсәтелгән төрәннән тыш, «Ял (рекреация)» (код 5.0) рөхсәт ителгән файдалану төрен куллану мөмкин.

12.1	Ритуаль эшчэнлек	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле гыйбадәт корылмалары урнаштыру
12.2	Махсус эшчэнлек	Житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина калдыкларын, биологик калдыкларны, радиоактив калдыкларны, озон катламын жиимерүче матдәләрне урнаштыру, саклау, күмү, туплау, эшкөртү, зарарсызландыру, зарарсызландыру, шулай ук калдыкларны урнаштыру, күмү, саклау объектларын урнаштыру объектларын урнаштыру, мондый калдыкларны (үлөт базларын, чүп яндыру һәм эшкөртү заводларын, көнкүреш чүпчарын һәм калдыкларны күмү һәм сортларга аеру полигоннарын, аларны икенчел эшкөртү өчен әйберләрне жыю урыннарын урнаштыру
12.3	Запас	Хужалык эшчәнлегә булмау
13.1	Бакчачылык	Жиләк-жимеш, яшелчә, бакча яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңгә үстерүгә бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; авыл хужалыгы хезмәт коралларын һәм авыл хужалыгы продукциясен саклау өчен билгеләнгән некапиталь торак төзелешен һәм хужалык корылмаларын һәм корылмаларны урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Әлеге Кагыйдәләргә карата рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре бернинди капитал төзелеш объектларын урнаштыруны күздә тотмый. «Кыр участкаларында шәхси ярдәмчә хужалык алып бару» рөхсәт ителгән куллану төрөннән аермалы буларак (код 1.16), хокук ияләре физик затлар булган жир кишәрлекләре өчен кулланыла.
13.2	Бакчачылык тармагын алып бару	Жиләк-жимеш, яшелчә, бакча яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңгә үстерү белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; ял итү өчен билгеләнгән һәм фатирларга бүленмәгән бакча йортын урнаштыру; хужалык корылмаларын һәм корылмаларны урнаштыру <u>Аңлатма:</u> бакча йорты -ел әйләнәсе яшәү һәм инженерлык инфраструктурасы белән тәэмин итү күздә тотылмаган йорт. Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, бакча йортыннан тыш, коймалар , бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмалары урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.
13.3	Дача хужалыгын алып бару	Торак дача йортын (ял итү һәм яшәү өчен яраклы фатирларга бүлү өчен билгеләнмәгән, биеклегә өч каттан да югары булмаган) урнаштыру; жиләк-жимеш, яшелчә, бакча яисә башка авыл хужалыгы культуралары һәм бәрәңгә үстерү белән бәйле эшчәнлекне гамәлгә ашыру; хужалык корылмаларын урнаштыру <u>Аңлатма:</u> Торак йорт дип ел әйләнәсе яшәү һәм инженер инфраструктурасы белән тәэмин итү мөмкинлеген күздә тоткан йорт санала. Рөхсәт ителгән файдалануның әлеге төре, торак дача йортыннан тыш, коймалар, бәдрәфләр, сарайлар һәм башка ишегалды корылмалары урнаштыру мөмкинлеген күздә тоту.

*РФ Икътисади үсеш министрлыгының 2014 елның 01 сентябрәндәге 540 номерлы боерыгы белән расланган жир кишәрлекләрәннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы нигезендә (2017 елның 06 октябрәндәге 10.2017 ел редакциясендә)

Кушымталар

- 1 нче кушымта. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территория зоналары
- 2 нче кушымта. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре
- 3 нче кушымта. VII бүлеккә кушымта
- 4 нче кушымта. Территория зоналары чикләре турында белешмәләр